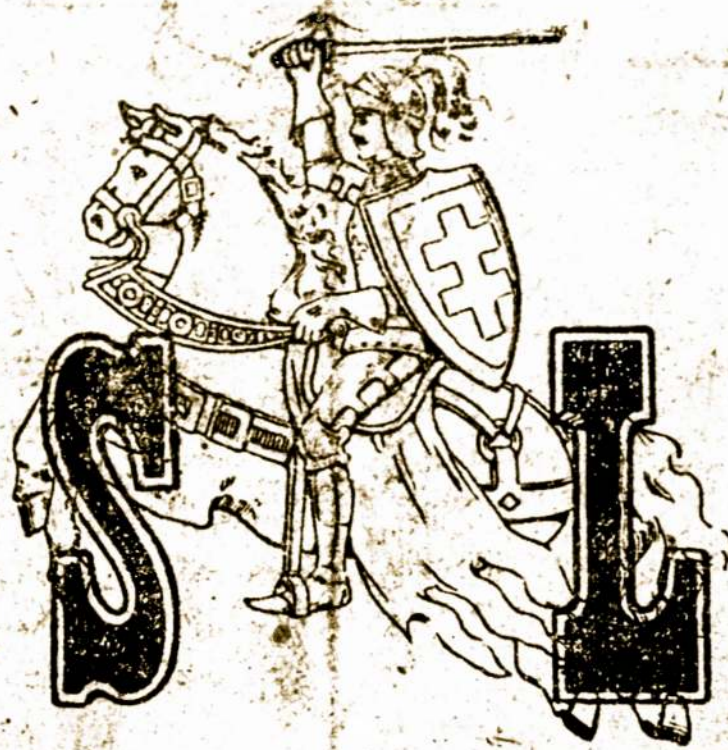

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 12

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 20 d. Kovo (March), 1924 m.

KAINA 5 CENTAI Vol. X.

KLAIPĖDOS PRIEPLAUKA ATEICIAI PASILIEKA "AUTONOMIŠKA".

Lietuva priėmė Daviso komisijos pasiūlymą. Lenkija pyksta negavus Klaipėdos direktorijoj sau vietą, neigi Nemuną savo pramonei. Lietuvoj daugybė emigrantų laukia leidimo iškeliant į Ameriką. Vokietijos parlamentas paleistas. Kongresas atmetė ukininkams paskolą. Valdžia priešinga Morgano sindikato paskolai.

LIETUVA PRIĖMĖ DAVISO KOMISIJOS PASIŪLYMĄ.

Kaunas, Lietuvoj. Parvykus priemerui Galvanauškui iš Genevos pasitart su valdžia, sutikta priimt galutiną Daviso pasiūlymą, nusileidžiant ir sutinkant, kad Klaipėda liktųsi Lietuvos augščiausioje valdžioje, kontroliuojant neutrališkos direktorijos, neprileidžiant direktorijon Lenkijos, nė Vokietijos atstovą. Tokiu kompromisu Lietuvai nusileidus, Japonija, Anglija, Italija ir Francuzija sutiko.

LENKIJOS SEIMO PROTESTAS.

Varšava, Lenkijoj. Lenkijos seimas šioj sesijoje priėmė protesto rezoliuciją, kurioje protestuojama prieš Daviso komisiją ir tautų lygą, kuri priima pasiūlymą pavest Klaipėdą Lietuvos valdžiai ir neprileist direktorijon Lenkiją. Balsuojant už rezoliuciją, ukrainių ir baltgudžių atstovai nebalavo. Rezoliucija perduodama ambasadorių tarybai, reikalaujant suspenduoti tautų lygos komisijos projektą.

DAUGYBĖ LIETUVIŲ LAUKIA LEIDIMO.

Kaunas, Lietuvoj. Suvienytų Valstijų konsulatų yra užregistruota Lietuvos gyventojų, laukiančių leidimo keliauti į Ameriką, tiek daug, kad pilnai užtenka užpildymui Lietuvos emigrantų kvotos, kokia yra tiesomis šiadien leidžiama septyniems metams. Daugybė žmonių pasisamdė sau vietas, netuvoja jose, kad anksti galėtų patekti į pirmas eiles prie konsulio, kad tik gaut leidimą ir suspėt patekti kvoton, kuri prasidės nuo pirmos dienos Liepos.

VOKIETIJOS SEIMAS JAU IŠSISKIRSTĖ.

Berlin, Vokietijoj. Prezidentas Vokietijos respublikos, Ebert, paleido parlamentą, vadinamą reihstagu, jo keturių metų terminui išsibaigus. Naujiesiems rinkimams laikas paskirtas su 11 diena Gegužio. Parlamentas apdirbo 67 bilius, liečiančius vien diktaturas, karinius stovius ir tam panašius, kurie lietuvių momentališką periodą. Parlamentas išsiskirstė su geriausiu upu.

RUSIJA RENGIA SI PRIE "DIDELIO DARBO".

Moskva, Rusijoj. Rusija gavus šokių-tokių pripažinimus iš Anglijos, Italijos ir kelių kitų, mažų valstybių, pasijuto vėl dideliu viešpačiu, ir yra pasiryžusi daryt reformas, tik ne pas save, bet pas kitus. Ji rengiasi sudaryt Moldavijos respubliką. Moldavija gyvuoja tik iš vardo, tad Rusija mano prie jos pridėt Rumunijos ir Lenkijos pakraščius iš vienos pusės, ir Latvija suvienyt su Estonija, iš kitos pusės, paliekant Lietuvą vieną. Prie to Rusija dar rengia karštą protestą talkininkams už Klaipėdos atidavimą Lietuvai.

PROTESTAS PRIEŠ MORGANO PASKOLĄ.

Washington, D. C. Morgano sindikatu prižadėjus duot Francuzijai paskolą sumoje šimto milijonų doliarų, kad Francuzija galėtų išsigelbėt nuo finansiško krizio, senatorius Shipstead išteikė valstybės ministerijai protestą, reikalaujant sulaikyt Morgano paskolą, ir tegul pirmiausia Francuzija pasako, ką ji mano daryt su mokėjimu skolų Suvienytoms Valstijoms, ir kam ji sunaudojo pelną, kurio prisigraibstė okupavus Ruhrą.

PARLAMENTAS PRIPAZINO ŠV. PATRICIŲ.

London, Anglijoj. Anglijos parlamentas pripažino Airijos šventąjį Patricijų, ir paskatė jį tarpe Anglijos šventųjų, beje: šventos Kolumbos, šv. Brigitos, šv. Andriejaus, šv. Jurgio, šv. Dovydo. Kovo septynioliktaj sukako 1462 metai nuo šv. Patriciaus mirimo. Tą dieną parlamentas šventė kaipo anglų tautos šventę, Westminster pilyje buvo išstatytas šv. Patriciaus paveikslas ir parlamento nariai jam atidavė garbę.

IŠNUOMAVO SĄVO PAČIĄ KITAM.

Berlin, Vokietijoj. Čia gauta žinia iš Kišenevo, kur vienas kaimietis savo kaimynui išnuomavo savo pačią penkiolikai metų. Abu pasirašė kontraktą, su išlyga, kad suvininkui nuomininkas mokės po 3000 lejų (apie \$15). Bet jei nuomininkas su motere apsieitų netinkamai, turės užmokėt

10,000 lejų daugiau, ir moteris galės grįšt namo, ne išbuvus terminą. Išnuomaujantis savo pačią, sako kad ji jam nereikalinga ir be jos galės jis apsieit per 15 metų.

BARNIAI TARP SERBO-JUGOSLAVIJOS IR BULGARIJOS.

Sofia, Bulgarijoj. Bulgarijos valdžia pradėjus gaudyt ir areštuot macedonus, Serbo-Jugoslavija ėmė umai gabant kariumenę prie Bulgarijos rubežiaus. Bulgarija pareikalavo Serbo-Jugoslavijos pasiaiškino, ta atsakė išjuokiančiai, ir tikrai ne pasiaiškino. Dabar Bulgarija rengiasi skubiai aštrią notą savo kaimynei, ir grumoja karės paskelbimu, jei ta nesiliaus kariumenę gabenus.

NE VISIEMS LEISTINA GERT IS KELIKO.

New York, N. Y. Šventosios Marijos katalikų bažnyčioje, prie S. Broadway, kunigas laikydamas pirmas mišias, kaip paprastai, supylė vyną į atskirą kelią, kad jį išgerus kitose mišiose, ir taip paliko ant altoriaus. Po mišių pro bažnyčią praeidamas policistas, užsimanė įeit pasišūret bažnyčion. Įėjęs vidun, policistas atrado prie altoriaus tulą Marę Nelson, begeriančią iš keliko kunigo paliktą vyną. Ji ant vietos tapo areštuota ir bus baudžiama už du prasižengimų: už šventvagystę ir peržengimą Volsteado akto.

ATMETĖ UKININKAMS ŽADĖTĄ PASKOLĄ.

Washington, D. C. Kongreso perleistas ir prezidento pasirašytas bilius, leidžiantis valstybės išduoti paskolą kviečių ir gyvulių augintojams, sumoje penkis dešimtis milijonų doliarų, senate likosi atmetas 41 balsu prieš 32. Balsavusieji prieš biliaus atmetimą išsireiškė, kad tokia paskola negali nieko naudingo duot nė valstybei, nė patiems ukininkams.

ANGLIJAI GRUMOJA NAUJAS STRAIKAS.

London, Anglijoj. Angliakasių sutartis su kasyklų savininkais baigsis 17 dieną Balandžio, todėl prasidėjo darbininkų susirinkimai, kuriuose dauguma reikalau-

ja ruoštis prie straiko, kadangi kompanijos nesiskubina prie sutarties atnaujinimo ir reikalavimų išpildymo. Parlamentan yra įneštas bilius, pasiulantis minimališkas kasyklų darbininkams algas, bet vargiai jis suspės pasirodyt pirmiau negu darbininkų sutartis išsibaigs, ir tokiu būdu gali Anglijoj užsikurt naujas straikats.

PERSIJOS PARLAMENTAS NORI REPUBLIKOS.

Teheran, Persijoj. Tautiškas parlamentas (majlis) tariasi, kad paskubinus apšaukimą Persijoj respublikos ir užgynimą šahui sugrišt, kadangi į visus pakvietimus sugrišt, tas nieko nė atsako, nes bijosi suėmimo ir deportacijos. Grėsmo nėsant, valstybėje nėra valdžios, kadangi tik šahas yra vyriausia valdžia. Pašaliais kyla sumišimai, nėsant valdžios, nėra kam tvarka rupintis.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI KOSTA RIKOJ.

Washington, D. C. Aplinkėse San' Jose ir Punta Arena perbėgo keli žemės drebėjimai, kurie tęsėsi nuo 10 iki 20 sekundų. San Jose sugriuvo keliolika namų, į Punta Arenoj, apart kelių dešimčių namų sugriuvimo, žuvo ir žmonių gyvasčių. Čia drebėjimas buvo smarkešnis negu prieš dvidešimts metų. Tikrų nuostolių žinių ikišiol dar nespėta surinkt.

ATSKRIS VOKIETIJOS ORLAIVIS.

Friedrichshafen, Vokietijoj. Iš čia rengiasi skrist į Ameriką orlavis Zepelino tipo "ZR-3". Jis skris per Šveicariją, Francuziją ir paskui per Atlantiką, į Suvienytas Valstijas. Kelionę atlikt tikisi per pusšėtos paros. Apie 700 turistų yra jau padavę prašymą leidimo, kad galėtų tuomi orlaviu keliauti į Amerikos kontinentą. Kelionė prasidės apie pusę Gegužio mėnesio.

AUSTRIJA LEIS NAUJUS PINIGUS.

Vienna, Austrijoj. Parlamentas sutiko leist naujus sidabro pinigus, o kad neturėjus nieko bendro su buvusios Austrijos monarkijos pinigais, jų vardas pakeistas šilingais, vieton kronų. Bus leidžiama po pusę, po

vieną ir du šilingu, kurie turės 10,000% kronos. Laikraščiai pradėjo aštrias kritikas prieš pinigų vardo pakeitimą, nurodant, kad šilingai yra Anglijoj, ir Austrijai jie višai netinka.

IR ANGLAI BĖGA IS SAVO TEVYNĖS.

London, Anglijoj. Anglijos žmonės urmu grudasi prie konsulatų, kad gaut leidimus iškeliant į Ameriką. Nors kvota Anglijos emigrantams Suvienytose Valstijose šiemis metams jau seniai išsemta, tai vienok naujiems kandidatams, į emigrantus, pardavinėjama laivakortės, ir konsulių duodamos vizos. Suvienytų Valstijų ambasadorius rengiasi patėmyt Anglijos valdžiai, kad ta užgintų laivakortėm pardavinėjimą.

"PAAUKAVO" DIEVUI SAVO TĖVĄ.

Tampa, Fla. Jieva Winchester, 18 metų mergina, priklausanti fanatikų sektai, nusigabeno į St. Petersburgą savo motiną, ir suparalyžiuotą 65 amžiaus tėvą, kad dalyvaut pamaldų susitikime. Po pamokslui ji užsigėidė Dievui "paukaut" savo tėvą ir ėmė kolomis jį spardyti. Jai į talką prisidėjo ir motina, ir abi suparalyžiuotą senuką mirtinai užspardė. Dabar ji ir motina kalėjime laukia teismo, kaipo žmogžudės.

DU KUNIGAI IR VIENAS POLICISTAS.

Chicago, Ill. Grekų ortodoksų Dangun nužengimo parapijos bažnyčioj iškilo skandalas, kuomet kunigas C. H. Dimitrij ilpo į sakyklą sakyt pamokslą. Parapijos komitetas jam išteikė rąštą, paliepiantį nutilt ir iš sakyklos išsikraustyti, o pamokslininkui neklusant, į sakyklą pradėjo lpt kunigas Dimitrij Vainikos, kad sakyt savo pamokslą. Tarpe kunigų kilo barniai, kuriuos pertraukė pašauktas policistas, leisdamas pirmajam pamokslą baigt.

RUSIJOS IŠTREMIMAI I URALO KALNUS.

Ryga, Latvijoj. Rusijoj draudžiama vartot svetimų valstybių pinigus ir jais spekuliuot, tačiau tokių spekuliantų gausios operuoja visai be baimės. Spekuliantų gaudymui yra tam tikri eskad-

ronai, vadinami "Oggu", kurie dienomis ir naktimis medžioja. Bet jie ne suima tikruosius spekuliantus, kuriais yra išimtinai žydai, tik inteligentus, kuriuos pralaikius Butrikos kafėjime, paskui istremiama į Uralo kalnus, be jokio teismo.

RENGIA REFORMAS KARIUMENĖJE.

Moskva, Rusijoj. Naujasis karės ministeris, Trockio vietininkas Fruntz, rengia visą eilę reformų kariumenėje. Pirmiausia bus įvesta daugiau disciplinos ir kareiviai bus verčiami oficierams atiduot garbę, taipgi oficierus vadint savo valdimierais, o ne "draugais", kaip ikišiol juos drauguodavo, ir paliepiant neklusavimui, jei kareivis, kur siunčiami čjo, jei ne, nėjo. Vėliaus bus maionoma uniforma ir vedama kitos reformos.

SVEDIJA MAZINS KARIUMENĖS ISLAIDAS.

Stokholma, Svedijoj. Po ilgų ir karštų ginčų riksdage, dešimčia balsų prieš devynis perleista social-demokratų partijos atstovų reikalavimas sumažint kariumenę, kurios palaikymui reikia daugybės pinigų. Sumažintas kariumenę bus sumažintas ir valstybės pinigynas (budžetas). Liberalų ir ukininkų partijos atstovai social-demokratams buvo grieštai priešingi.

VOKIETIJA UZDARĖ TREČIĄ KLESĄ.

Berlin, Vokietijoj. Trečios klesos emigrantų perleidimas likosi uždarytas iki Rugsjučio mėnesiui, ir šia klesą emigrantai, keliaujanti į Ameriką, nebus kelionėn leidžiami. Tuom tikimasi sulaikyt emigraciją netik iš pačios Vokietijos, bet ir iš kitų valstybių, kurių išeiviai turi per Vokietiją keliauti.

VEL PRIĖMĖ KAREIVIAM BONUS.

Washington, D. C. Keturių metų bėgyje trečių karšu buvo užvesta ilgi ir karšti ginčai kongrese, dėl mokesčių kareiviams bonų, kadangi pinigų nėsant iš kur imt, jų reikia išmokėt didelės sumas. Po keturių mėnesių ginčijimosi, dabar balsuojant, 355 balsais prieš 54 nubalsuota, kad bonai turi but mokami.

DU MIESTU LENINO VARDU.

Helsingfors, Finijoj. Rusijos miestas, seniaus priklausęs Finijai, vėliaus Petro didžiojo pavadintas Peterburgu ir buvęs Rusijos sostine, laike pasaulinės karės likosi pavadintas Petrogradu, dabar jis pavadintas Leningradu, ir visi laiška žymimi jau Leningrada. Apart to dar, Simbirsko gubernijos miestas Simbirsk, kur Leninas gimė, likosi pavadintas Leninsk.

EKS-CARAS NIKALOJUS ESAS GYVAS.

San Francisco, Cal. Buvęs Rusijos caras Nikalojus antrasis, esąs gyvas, ir Japonijoj laikomas kalėjime. Tokias žinias čia perdavė Eugenija Gajevska, kuri Japonijoj gyvena iš vertimo rusų kalbos į japonišką, valdiškose istatose. Monarkistai bruzda dabar Japonijoj, kad ji paluosavus iš kalėjimo, bet valdžia saugiai jį daboja. Jis Japonijon pabėgęs 1918 metuose, iš Ekatarinoslavo.

ŠIOKIOS-TOKIOS PERMAINOS.

Washington, D. C. Kongresas tariasi apie imigracijos tiesų pertaistymą, paliekant kvotą sulyg surašo 1980 metų, ir kiek palengvinant imigracijai iš šiaurės Europos, gi susiaurinant tiesas pietinei Europai, su taja išvada, kad pietiniai imigrantai nenoriai naturalizuojausi, ir žada apsunkinimą imigracijos aziatams, kurie netinka naturalizavimuisi, kaip japonai, hinai ir kit.

SENATAS PERLEIDO NORRISO BILIŲ.

Washington, D. C. Senatas 63 balsais prieš 7 perleido Nebraskos senatoriaus Norriso bilių, kuriuomi sudaroma istatymas, atmainantis prezidento inauguracijos dieną. Ikišiol prezidentas pradėdavo savo tarnystą su 4 diena Kovo, dabar pradės su trečiu pirmadieniu Sausio mėnesio, gi kongresas susirinks pirmą Sausio pirmadienyje. Bet, kad šį bilių padariusi statymu, jis bus leistas užtvirtint atskiroms valstijoms.

IVAIRIOS ŽINIOS.

London. Anglijos sostinėje pritruko namų nuomoms taip, kad netik paprastai žmoneliai negauna pasisamdyt sau namus, bet ir šv. Krizostimo bažnyčios kamendorius turėjo apsigyvent paprastoje karčiamaoje.

Washington. Per pastaruosius dešimtis metų vakarinės valstijos prasigyveno daugiau už rytines nuo 35% iki 50%. Daugiausia prasigyveno, iki 50%, tai Oregon valstija. Po ja eina: Iowa, Minnesota, Nebraska, Colorado ir Montana.

New York. Brooklyno teisman viena diena už girtybę buvo statyti nubaudimui penki Johnsonai: du jų buvo Jonai, kiti kiokiais vardais. Toks rekordas pasitaikė pirmutiniu šio teismo istorijoje.

Washington. Per praėjusius 1923 metus Suvienuose Valstijose tikinčiųjų skaitlius pasidaugino 680,015 žmonėmis. Daugiausia prasigyveno baptistų, metodistų ir episkopų bažnyčios. Rymo katalikų bažnyčia pelnė nedaug, nes imigracijai apsistojus ir iš užrubežių žmonėms neskaitlingai atkeliaujant, tikinčiųjų skaitlius buvo daug mažesnis negu kitais metais.

Tarp Anglijos, Francuzijos, Belgijos ir Holandijos tartasi atsukt laikrodžius viena valanda atgal, kartu, bet nepavyko, nes Francuzija, Belgija ir Holandija sutiko laikrodžius atsukt 30 dienų Kovo, gi Anglija nesutiko; ji atsuks savo laikrodžius tik Balandžio 12 dieną.

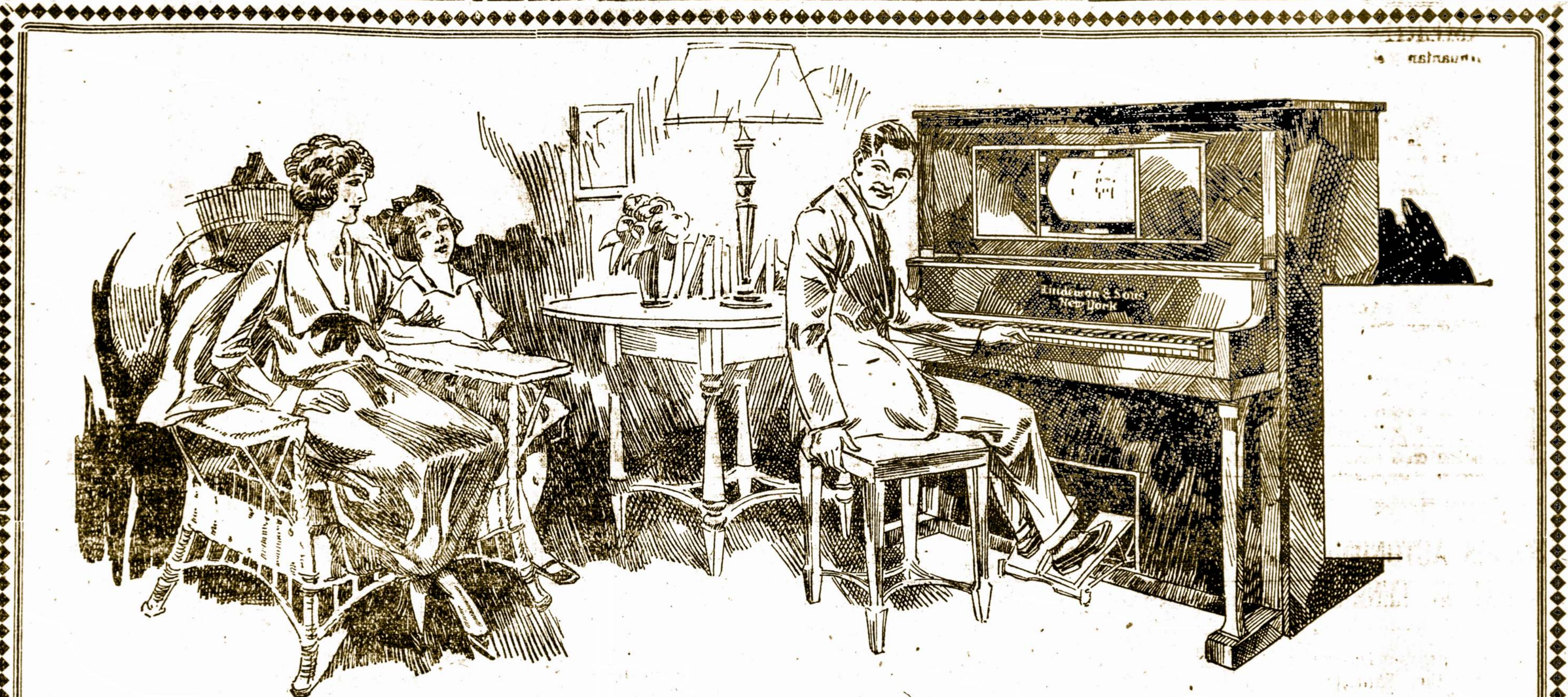
Castle Gate. Utah kasyklose andai užgriuvus 175 darbininkus, ikišiol jų išimta tik 100. Visi atrasta negyvi. Kitų dar ir ikišiol nesurandama.

Tampa. Harvey S. Firestone, pirmininkas Firestone Rubber kompanijos, Tampos aplinkėse rengiasi įrengt plantacijas auginimui gumo medžių, kadangi kas kart vis daugiau reikalaujant, negalima jo užtektinai prigamint kitose šalyse.

New York. North River muitinyčioj valdininkai konfiskavo 6000 egzempliorių nemoraliskos įtalpos knygų ir 3000 stukių nemoraliskų paveikslų, kurie iš Francuzijos buvo gabunami į Suvienuotas Valstijas.

Washington. Colorado valstijoje, San Isabel giriose apsireiškė gyvūnų siutimo liga, kuri pereina į artimesnius kaimus ir limpa prie naminių kačių ir šunų. Tik per vieną Sausio mėnesį reikėjo išžudyt pasiutusiu naminių gyvūnų, vertės \$4000. Šunų aprieta ir keturi žmonės, kurie dabar gydomi įvairiuose ligonbučiuose.

Roma. Į Italiją paskirtas Rusijos ambasadorium dr. K. Jurenjev, atvykęs pirmiausia atlankė popiežių, kaip ir visų krikščioniškųjų šalių reprezentantai popiežių pirmiausia atlanko Roman atvykę. Jurenjev pir-

TIKRA MECHANISKŲ PIANŲ PROGA--

Per kelias dienas, mes pardavinėsim tikrai augštos rūšies mechaniskus pianus žemiausia kaina, lengvomis išlygomis. Jei norit gaut pirmos rūšies mechaniską pianą ir jei norit sūcėdyt pinigų, dabar yra laikas pirkt.

PIRK DABAR IR SUCĖDYKIT PINIGUS.

KAINA \$584.--

PIRMAIUS BUVO \$675.--

Lengvos išlygos: po \$3. į savaitę.

Perkant pianą ar mechaniską pianą, gaunat pilną gvarantiją, po kuria pasirašo išdirbėjai ir mes. Kuomet perkat instrumentą nuo mus, netik gaunat pirmos rūšies instrumentą teisinga, gera kaina, bet ir gvarantiją, kuri verta tiek-pat.

Galit pirkt instrumentą nuo savininko ypatiskai, jei nenorit pirkt per pardavėją. Aš busiu krautuvėj kiekvieną dieną, ir galit but tikri, kad aš išrinksiu Jums gerą instrumentą, nes aš esu prityręs, dirbęs fabrike prie pianų darymo nuo pat pradžios iki pa- baigai išdirbimo.

Per sekančias dvi savaites mes turėsim specialį išpardavimą augštos rūšies mechaniskų pianų, kurie randasi krautuvėje, o ne instrumentai specialiskai nupirkti del šio išpardavimo, kaip kiti pardavėjai daro. Bus geri, užsitikimi instrumentai, su tokia gvarantija, kaip žemiau matot.

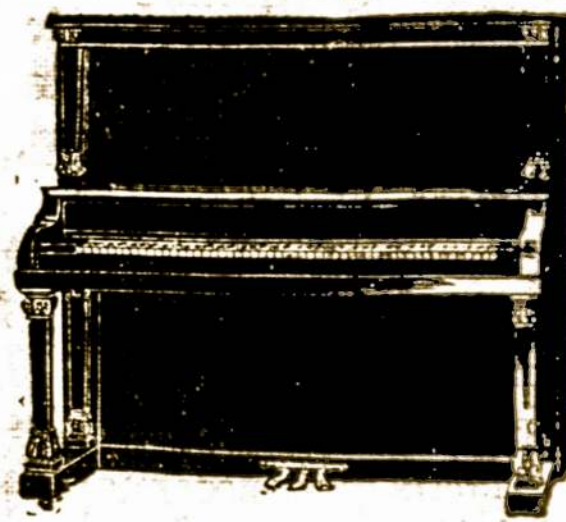
Šis naujas mechaniskas pianas, kurį vartojotom išbandymui volelių, pilnai gvarantuotas, kaip naujas ... **\$435.00**

Pirmiau buvo \$650.--

Šis naujas pianas, tik šią savaitę **\$273.00**

Pirmiau buvo \$425.--

ATSIŪSKIT ŠI KUPONĄ MUMS ŠIANDIEN:

PEARSON PIANO CO.,
238 Main Street,
Worcester, Mass.

Be jokio atlyginimo nuo manęs, malonėkit prisijust pilnas informacijas apie Jusų naujus mechaniskus pianus.

VARDAS .....

ANTRASAS .....

GVARANTIJA

Šiuomi liudijam, kad..... pianas No....., su mūsų vardu išdirbtu ant jo, buvo mūsų padirbtas ir yra gvarantuotas ant **DEŠIMTIES METŲ NUO ŠIOS DIENOS.**

Jei instrumentas, po geram vartojimui ir prižiurėjimui pasirodytų netinkamas išdirbystėj ar materiale tame laike, mes sutinkam jį pataisyti, arba duot panašų instrumentą mainais.

PEARSON PIANO CO.,
238 MAIN STREET **WORCESTER, MASS.**

miau buvo Rusijos reprezentantu Latvijojej.

Moskva. Trockiui kasžinkur iš Maskvos iškeliavus ir pasislėpus, komisarių susirinkimas jo vieton kariškuoju komisaru nuskyrė generolą Frunz, ikišiol buvusį vyriausiu karišku viršininku Ukrainojej.

Washington. Suvienuotoms Valstijoms išėjus karon, padauginta įvairiose įs-

taigose civiliskų valdininkų ir jų darbininkų skaitlius, priimant 544,671 naujų. Karei pasibaigus imtasi jų visų atleidimo, kad palikus tiek kiek jų buvo pirmiau, bent su nežymiu padauginimu. Ir du kart jų skaitlius jau buvo mažintas, bet dar vis yra 106,641 daugiau valdininkų, negu jų buvo 1916 metuose.

Chicago. Vidurmiestyje yra istoriska vieta prie

Dearbon gatvės, kur prieš 100 metų Fort Dearbon kareiviai turėjo čia arkliais kaustyti pasistatę kalvę. 1835 m. F. C. Sherman toje vietoje pastatė viešbutį. Dabar tas viešbutis bus nugriautas ir pastatytas naujas, su 26 augštais. Pastatymas kainuos 7 milijonus doliarų. Tai bus didžiausias viešbutis į vakarus nuo New Yorko.

Houston. Federaliskas teismas nubaudė \$5000 buvusį Ku-Klux Klanų veizerį Clarke, už peržengimą Manno įstatymo, kuriuomi draudžiama moterijų nelaisvė, taip vadinama "baltoji vergija". Clarke pavogė jauną moterį Houstone ir ją išgabėno į New Orleans, už ką tapo suimtas ir dabar skaudžiai mubaustas.

Puikiai Pasirėdęs Jaunikaitis.

Galit dėtvi naujai suprojektuoti: Stikliniai žibintai, televizijos, Jūsų prietaisų nagai, gauti buti puikiai imitiruoti. Ir gerai, svariai muskunas veidas. Bet— jei Jūsų galva jūna plaukuotu— tai tas sugadina viską.

Ko tokiam stultiškim pamatysite žinų Jūsų motinųj nerūšių? Visos Jūsų pastangos, padaryti gerą impresiją, musis nieknieks, jei Jūs pradėsite kairti savo galvą ir bursitai nešvarias pleiskanias po visą kambarį. Naudookit

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešų! Užlaikykite savo kitu nagarbole. Tik su trumpėm patrinkit galvą ota kiekvieną vakarą per kokią dešimt dienų. Vėgautas nerūšis Jums gėdintis ausimti savo skyblę hile bur. Pleiskanos busis visiški ir trumpi hileks ir po to, vėdant ka reikia daryti, tai retkarais patirimi gėdies ota su Ruffles ir daugiau nikuomet pleiskanos Jūs nekainis. Koks skilimas tūmet bus!

F. A. D. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS
 The Lithuanian Weekly published every Thursday
 by
M. PALTANAVICIA,
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 Yearly subscription: In United States \$2.50
 In Foreign Countries \$3.00
 Single copies 5 cents.
 Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS
 Savaitinis laikraštis, eina ketvergiškai, leidžiamas
 per
M. PALTANAVICIA,
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
 Kitose valstybėse \$3.00
 Pavišniol egzemplioriai 5 centai.
 Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata
 turi būti apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post
 Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

**KLAIPĖDOS AUTONOMIJA, DAVISO NUOPEL-
 NAI IR LENKIJOS PIKTUMAS.**

Pradžioje pėnyčioj Daviso komisija įteikė Tautų Lygai savo protokolą dėl Klaipėdos apsprendimo, kuriame Tautų Lyga priėmė, ir jį patvirtino didesės valstybės, beje: Anglija, Italija, Japonija ir Francuzija. Lietuvos priemeras Galvanauskas, pirmiau negu protokolą buvo priimtas, važinėjo Kaune ir pasitaręs su valdžia, sugrįžęs pasiūlė Lietuvos sutikimą.

Komisija rekomendavo Klaipėdą palikti „autonomišką“, augščiausioje Lietuvos valdžioje. Klaipėda turi būti valdoma specialiosios direktorijos, susidedančios iš trijų direktorių, kurių vienas bus nuo Lietuvos, antras nuo pačios Klaipėdos, trečias nuo Tautų Lygos, tik šis trečiasis neturi paeiti iš valstybių, kurios rubežiuojasi su Nemunu. Tokiu būdu Tautų Lygos direktorius negali paeiti iš Lietuvos, Rusijos, Vokietijos negi Lenkijos.

Nėra pasakyta kaip reikia suprast „Klaipėdos autonomiją“, nes ne pasakoma ar ta „autonomija“ lyti visą Klaipėdos kraštą, ar patį Klaipėdos miestą su prielauka, ar tik išimtinai pačią prielauką. Po protokolo užtvirtinimui eisi direktorių skyrimas ir derybos nustatymui išlygų, su kuriomis Klaipėdos prielauka bus atidaryta svetimų valstybių laivams.

Angliški laikraščiai už šią Klaipėdos apsprendimą pina nuopelnų vainiką Normanui Davis, amerikoniui, kuris turėjo laimę užbaigt vieną iš opijų Europos ginčų, kurį nemokėjo išrišti patys europiečiai, nes rīso šiurkštumo būdu, kame Daviso pasielgė visai kitaip, nes dalykus ėmė labai švelniai ir rėmėsi Lietuvos ir Lenkijos nusileidimais. Ponas Galvanauskas pasakė ilgą prakalbą, kurioje išreiškė Davisu dėkingumą, pažymėdamas, kad Lietuva negalėdama gaut viską, kas jai priklausė, dėl Daviso bėpusiškumo kompromisu pasiduoda jo projektui. Daviso irgi pasakydamas ilgoką prakalbą, išreiškė dėkingumą Lietuvai, pažymėdamas, kad Lietuva tikrai nori taikę gyvent ir tas Lietuva daug žada. Teisybę sakant, Daviso sugri-

žimui iš Kauno, pasirodė turintis kitokią nuomonę apie Lietuvą, negu apie tai jis išsireiškė Šveicarijoje ir New Yorke.

Tik viena Lenkija likosi tuomi ne pakakinta. Ją atstovaujantis Skirmunt vos delnā sau neperkando komisijos protokolą priėmus. Lenkija čia butinai geidė įgyt tiesas naudotis Nemunu savo pirklybai, remdamasi tuom, kad Nemunas teka per Lenkiją pirmiau negu jis įteka į Baltikos jures. Komisija čia griežtai pažymėjo, kad ji veikia tik Klaipėdos ginčo išrišime ir su kitomis Lenkijos giesmėmis neturi jokio reikalo, nes Lenkija tai nėra išrašiusi ambasadorių tarybos protokole. Lenkija geidė bent, kad Klaipėdos direktorijon įeitų vienas jos direktorius, bet ir čia nieko ne atsiekė. Ir dėl tų nepasekmių Lenkijoj šiadien didelis piktnum. Varšavoj susirinkę pačios Lenkijos „deputatai“ vienbalsiai užgrynė rezoliuciją, kurioje griežtai protestuojama prieš Daviso komisiją už „sauvališkumą“, ir protestą įteikė ambasadorių tarybai. Genevoj, kada komisijos protokolas likosi priimtas ir didžiųjų valstybių pasirašytas, Lietuvos priemeras Galvanauskas „pakėlė alyvos šakelę“, Skirmuntui pasiūlydamas pradēt taikos derybas dėl Vilniaus. Bet Skirmunt rusiai atrėžė, kad Vilnius priklausė Lenkijai, Suvienytos Valstijos Vilnių Lenkijai pripažino, ir todėl Lenkija dėl Vilniaus neturi reikalą su kuom nors derėtis. Beto dar Skirmunt mėgino komisijai prisuokt sąvo norus, kad ta priverstų Lietuvą panaikyt karišką stovį prieš Lenkiją, bet ir čia nieko nepelnė, nes Daviso paaiškino, kad tas priklausė Lietuvos valiai, ir nuo Lietuvos tik priklausė karišką stovio panaikinimas, ar jo palaikymas.

Dabar liekasi kalba apie Nemuno likimą. Nemunas, nors pirmiau buvo siūlomas padalint visoms jį siekiančioms valstybėms, arba sutarptautint, ir prie jo savo tiesas skaitė ir Rusija, ir Vokietija, ir Lenkija, ir kitos, tai vienok tos nuomonės dar ne išdilo. „New

York Times“ minėdamas komandiero J. A. Gades išsireiškimą Tautų Lygai, padaro išvadą, kad dėl Nemuno dar gali kilt antras šauksmas „karė Europos dalyje“, nes Nemuno klausimas liekasi knatu to šauksmo uždegimui, kadangi Francuzijai stovint už Lenkijos ir Anglijai už Lietuvos pečių, Rusija ne išsižadės savo pretensijų, Vokietija nenorės prarast savo prielauką prie Tilžės, Latvija norės irgi pelnyt savo prielaukose prie Rygos ir Liepojaus. To viso nepasiganėdinimo keršto sukurimui kibirkstėlė juk rusa tame, kad Lietuva laiko po ginklu kariuomenę prieš Lenkiją, su kuria ji sarysyje gyveno suvirš 300 metų. Ir kaip dalyką ne ėmus, Europai pavojus grumos diena po diena, jei tam kelias nebus pastotas ir priežastis ant visados panakinta.

O panaikinimui pavojaus yra tik vienas komandiero Gades pasiūlymas, tai Nemuną padaryt neutrališku, kad visi juom galėtų naudotis, nes kitaip kerštas ir godumas vis rusės, kaimynai norės užgrėbt vis didesnius plotus, tik tam, kad prie Nemuno įrengus savo prielaukas, ir taip gero laukt negalima, kol Nemunas liksis liuosas visiems.

Ir slovakai „juda“.

Slovakai didžioje yra Rymo katalikai, dalis jų išpažsta Rutėnų bažnyčią, mažuma ortodoksų ir kiek liuterių. Katalikų yra didelės kelionijos Suvienytos Valstijose, anglių laukų distriktuose, rytinėse valstijose. Jie yra susirišę skaitlingose draugijose ir gražiai sugyvena, ne jieskoda mi skirtumo, kurie kokią bažnyčią išpažsta, nedaro skirtuma ir tarp tikinčiųjų ir taip vadinamų bedievių.

Kitaip vienok į vienybę jie sužiuro anų metų, kada Čekija susivienijo su Slovakija ir pasiskelbė nepriklausoma Čekoslovakijos valstybė. Mat čekai yra kiek nutolę nuo bažnyčios ir su ja kartais mažai skaitosis o tuoluose atsitikimuose ir visai nesiskaito. Čekams esant didžioje, toki nesiskaitymai kartais net eina prieš slovakus, kurie prie bažnyčios yra prisirišę gana ankštai. Ir tankiai dėl to iškilė barniai tarp čekų ir slovakų, jų sudėtinėje valstybėje.

Į tai pradėjo įsižiūrēt slovakai rymo katalikai, gyvenant Suvienytoje Valstijoje, ir kaskart ima labiau apmaudaut prieš čekus, kam tie Čekoslovakijoj klūdo jų vientikius. Dabar slovakų Rymo katalikų federacija, turinti savo sėdybą Shenectady, N. Y. užgrynė protesto rezoliuciją, kurią pasiuntė Čekoslovakijos prezidentui Masarikui, „už varžymą laisvės“ slovakams katalikams Čekoslovakijoj. Rezoliucijos kopijos įteikta prezidentui Coolidge ir jo gabinetui, taipgi visų valstybių atstovybėms, kokios tik yra Washingtonė.

Tokiu būdu pasirodo, kad tarpe čekų, gana kulturiškų

ir apšviestų žmonių iš vienos pusės, ir tarp slovakų, nors kulturoje vidutiniškai stovinių, bet gana rimtų ir ramių žmonių po „susivienijimui“ kyla vaideliai, virsta jie vaidais, ir ateityje, labai gali but, apsiereikš seperacijos, apeliacijos į kitas valstybes, jieskojimai užtarimui, pasiliuosavimo siekimai ir taip kaip Lenkijos „susivienijimas“ su Lietuva, gali iširti.

Duobių kasinėjimas.

Prasidėjus skandalams prieš republikonus, iš demokratų pusės atsirado kasėja duobių savo oponentams, kad tuos nugrudus į balą kaip toli galima, iki parsieis skirt kandidatus į prezidentus, ne atsižvelgiant, kad ir patiems demokratams surpizas teks ne užvydėtinas.

Kansas City įvyko demokratų didis susirinkimas, kuriame teko laimė pasakyt prakalbą Motiejui W. Neely, kuris yra senatorium iš Virginija valstijos. Jis atsiluobė į republikonų kupras kiek tik galėjo. Apart visų skandalų aliejaus kontraktus darant, kalbėtojas dar surado, kad republikonai nupuldė valstybės išdą, kuriame Wilscenas paliko 300 bilijonų doliarų, gi republikonams pašėmyninkavus per aštuoniolika mėnesių, išdās sumažėjo \$75 bilijonais. Tokiu būdu darbininkai nūbiednėjo 7 bilijonais, pramonininkai šešiais bilijonais ir ukinininkai 30 bilijonų.

Kiek demokratų rado išde pinigų, paimdami valdžią iš republikonų 1923 metais, kalbėtojas nepasakė, neprišiminė net ir to, kad demokratai įtraukė valstybę Europos karėn, leidę susiorganizuot korpusams lupikų spekuliantų ir šalį nualino kiek galėjo, arba iš kitos pusės, vieni jojami, kiti važiuojami.

Bažnyčios uždraudimas.

Winnipeg katalikų viršininkas, arcivyskupas Belvin pernai buvo išleides pasargkams savo arcedicizijos katalikėms moterims, kad tos nedėvėtų kelnes sportų žaisluose ir šiaip kur papuola, nes tas yra pavojingu, moterims netinkančiu, ir piktinančiu. Moters visgi nepaklausė ir kelnes dėvėjo iki šiol. Dabar tas pats arcivyskupas išleido į vyskupus ir kunigus savo „piemenišką“ laišką, kuriuomi paskelbia moterims tokių kelnių dėvėjimo griežtą uždraudimą. Jei kuri iš moterių šio uždraudimo ne paklausytų, jai grumoja nepilėidimas prie sakramentų, kas reiškia išskyrimą iš bažnyčios narių skaitliaus.

Ar tuomi arcivyskupas ką atsieks, labai abejotina. Prieš dešimtį metų Suvienytoje Valstijose tuli arcivyskupai užgrynė moterims dėvėjimą dekoltėjų ir kunigai daugelyje vietų tokias moteris, neklusaučiančias užgrynimo, neleido prie komunijos, kitas ir nuo klausyklių pavėrė. Tačiau visgi parsiejo su dekoltėmis apsiprast, ir šiadien jų niekas nesibaido.

Gelbsti Francuzija.

Francuzijos pinigų kursui nustumus ir nematant vilties jo pakilimui, Suvienytoje Valstijų piniguočiai šoko francuzams gelbet. Morgano sindikato agentai Pariziuje užtikrino paskolą sumoje šimto milijonų doliarų, ir tuomi nustumus francuzams atsigrėbė, nes nuo 3.42 pašoko iki 4.20¼. Prie to visi piniguočiai, Francuzijos pavaldiniai, kurie turėjo pirke už dideles sumas valdžios akcijų ir jas laikė Londono bankose, paliėpė bankoms visas tas akcijas likviduot, paliuosuojant Francuzijos valdžią nuo jų išpirkimo, kas frankos kursą kelia dar augščiau, ir pilnai tikimasi, kad iki Balandžio penkioliktai dienai franka jau bus visai arti savo normos. Prie to valdžia užsiemojo sumažint visų istaigų valdininkų skaitliū, likuosiems sumažint algas, kas irgi duos didelę paspirtį. Gyventojams mokesčių sumokėjimui daroma palengvinimai, mokesčius paskirsint ir ratas, kad terminais mokant butų lengviau. Tokiu būdu valstybė bus išgelbėta nuo finansiško krizio, kuris buvo jau bevėik galutinai nupuldęs Francuzijos kreditą užrubežiuose. Ir vėl tada ji galės Lenkijos kiaušrus maišus pildyt, juk tos markė jau stovi greta zero.

Persijos atstovas Washingtonė, įteikė valdžiai protestą užtai, kad tuli anglški laikraščiai čia ėmė skelbt, buk Suvienytoje Valstijų kapitalistai papirko Persijos priemera, idant tas prisuokt savo valdžią leist šiaurinėj Persijoj išnaudot naftos laukus. Suv. Valstijų valdžia atsakė, kad ji ne ima atsakomybę už tai, ką laikraščiai skelbia.

Washingtono valstijoj pasirodė nauja vilkų veislė, maždaug panaši taip vadinamiems aviniams vilkams. Tam davė pradžia, kad žmonių laikomi prie namų šunias, susibroliauo su giriose gyvenančiais vilkais. Paprastas daiktas matyt pagiriuose bėgiojant šunų, susimaišiusių su pulkais vilkų.

Youngstawne, Ohio valstijoj, teismas pripažino suktybių kaltu grekų ortodoksų kunigą Nikolajų Podluskį, kuris su šaika tam tikrų apgavikų, iš Miko Kasmeriko išviliojo savo naudai \$48,000, žadėjęs už tuos pinigus įrengt ortodoksų katėdrą.

ŽMONIŲ BALSAI.

Lietuvių laikraščių redaktorių išsireiškimai.

Prieš tulą laiką „Sandarj“ red. V. Šliakys parašė, kad „lietuviai yra nordikų veislės žmonės“. Keleivio red. Mikelsonas, kuris gerotokai supykęs ypatingai su Sandaros redaktoriūm, patėmyjęs tą šliaki išsireiškimą, išrėžė didžiule kritika, kad „nordikų veislės visai nėra“. Už tą išsireiškimą šliakį pavadino nemokytu. Vienybės redaktorius Širvydas patėmyjęs tą Mikelsono ignorantišką išsireiškimą,

paaiškino, kad „Europoje yra nordikų veislės žmogystos, kad ir lietuviai yra tos šaknies žmonės“. Vienybės redaktorius patarė Keleivio red. Mikelsonui pasiskaityt prof. W. Z. Ripley knyga „The Races of Europe“ (prof. Ripley yra Massachusetts Istitute sociologijos profesorius). Mikelsonas vietoj, kad pasiskaityt, ar sužinot kas yra nordikai, išdrožė dar ignorantiškesnę kritiką. Mat jisai suranda, kad Europos tautos dalijasi taip: Tautonai, slavai, skandinavai, keltai ir tt. Nordikų visgi nesuranda. Reiškia, Mikelsonas Europos etnišką istoriją pažįsta, nes žino kas yra slavai, skandinavai, tautonai ir tt. Visgi dar didelė bėda su Mikelsonu, kad jisai gilesnės Europos žmogysčių istorijos nepažįsta, kokios buvo primityviškos Europos žmogystės, kuomet dar ten nebuvo etniško arba tautiško, ar lingvistiško pasiskirstymo.

Slavai ir kitos tautiškos grupos Europoje gerai vėlyvai, arba paskiau pasirodė. Kuomet Europos žmogystos išsivystė į slavus, tautonus, skandinavus, keltus ir tt., nuo tada prasidėjo tautų lingvistiškas, ar etniškas pasidalijimas. Bet kas gyveno Europoje pirm lingvistiško tautų pasidalijimo? Gyveno primityviška žmogysta, arba neolitiška. Pagal anthropologijos mokslo, tų laikų Europos žmogysta susidėjo iš keturių veislių — nordikų, alpinų, medeterionų ir indų. Šitos keturios veislės vėlyviausiose laikuose tik pasiskirstė etniškai, ar lingvistiškai, į slavus, tautonus, skandinavus, keltus ir tt.

Dėlko lietuviai nordikai.

Sulyg anthropologijos mokslo, europiška žmogysta prieš 7—8—9 tūkst. metų prieš Kristaus gimimą, pergyveno „neolitišką gadinę“. Primityviško žmogaus relikai liudija, kad tuomet Europoje gyvavo keturios žmogystos: nordikai, alpinai, medeterionai ir indai. Nordikais buvo pavadinta ta žmogysta, kuri turėjo mėlynas akis, augštą galvą, diktoko ūgio, ar augščio, katra gyveno palei Baltikos ir Šiaurės jurių krantus (skaityk prof. A. L. Kroeberio knyga „Anthropology“, trečiame perskyrime „Living Races“, 42—43 puslapiuose. Nordikų veislių išgyvenimo Europoje mapa 48 puslapyje).

Prof. Keane, Cambridgio universiteto „Man Past and Present“, puslapiuose 449—452—454—506—507—509 labai aiškiai primityvišką arba anthropologišką Euroops žmogystą, taipat padalinama į keturias dalis. Jisai apie nordikus sako: „Nordikai — tai mėlynakiai žmonės, augšti, šviesūs, augštų galvų, šiauryniško tipo. Prie šitos veislės priklausė vokiečiai-gotai, astrogotai, virogotai, vandalai, lombardiniai, danai, norremonai ir saksai. Kadangi lietuvių mythologija ir priešistorija tvirtina, kad lietuviai nuo labai senų priešistoriškų laikų gy-

vena palei Baltikos jures, apie kurias buvo išgyvenę nordikai. Mat rasti nordikų relikai Vokietijoje ir Lietuvoje, įvairūs žvalvario šlipuoto akmens žvairiniai liudija, kad tuomet lietuviai kaip ir vokiečiai, skandinavai ir anglai arba saksai buvo viena grupa arba veislė vadinama nordikais. Baltikos jures yra užvardintos lietuvišku vardu Baltos (angliškai Baltic) nuo žodžio „baltas“. Lietuviai taip fiziologiškai ir anthropologiškai išsivystymu kaip tik ir yra nordikai: mėlynos akys, augšta galva, šviesaus kuno.

Slavai yra skaitomi indų veislės arba Kaukazo pumongolių gimnės žmonės. Rusofalai kaip tai Mikelsonas ir kiti jo bendraminčiai, labai norėtų lietuvius priliptint prie indų veislės, prie kurios rusai ir lenkai priklauso. Bėda, bėda, kad lietuvius prie jų ne kaip negali jie prilygint, ne anthropologiškai, ne fiziologiškai arba ir etniškai ar lingvistiškai žvilgsniu. Lietuviai nuo senų senovės gyveno palei Baltikos jurių krantus, kaip tik tose vietose, kur anthropologai randa nordikų išgyvenimo relikus. Reiškia, lietuvių, skandinavų, vokiečių ir anglių pratėviais buvo nordikai, primityviški žmonės, kurie gyveno „neolitiškoje gadinėje“ palei Baltikos ir Šiaurės jurių krantus.

Plačiau apie nordikų veislę galima pasiskaityt prof. Clerk Wisslerio knygoje „Man and Culture“, 350—552—356—358—959—puslapiuose. Prof. Wissleris yra New Yorko Gamtos Muzėjaus anthropologijos skyriaus kuratorius. Jisai taip pat nušviečia nordikų veislę. Jisai aiškiai pasako, kad tos tautos, kurios nuo priešistoriškų laikų gyvena palei Baltikos jures ir Šiaurės jures, skaitosi nordikų šaknies, arba veislės. Suvienytoje Valsijų senato emigracijos komitetas savo raporte 61 kongresui, 5 d. Gruodžio, 1910 m. pažymi nordiškos giminės emigrantus.

Sulyg anthropologijos mokslo, nordikų žmogystos giminė yra seniausia žmogysta Europoje; jina skaitosi primityviškiausia žmogysta, kurią pirmiausiai suteikė „neolitiška arba primityviška civilizacija Europoje“. Neolitiškos civilizacijos liekanos arba relikai, yra rasti 9—10—11—tūkstančių metų senumo.

Apie nordikus galima priskaityt prof. Barkift knygoje „Prehistory“, 190 puslapyje. Europos anthropologija yra senyva, taip ir nordikai yra tik Baltikos tautų, lietuvių, vokiečių ir skandinavų pratėviai. Sykį gavom progą nuo pusiau-mongolų veislės, arba rusų, pasitraukt, tai ir didžiokimėsi bėsa nordikais, nes rusai kaipo tikri slavai (slaves) hordo ir žiaurumo ar barbarizmo įtekmėje, jie indo mongoliškos veislės, tegul ir buna. Mēs lietuviai nordikai arba prie Baltikos tautų veislės žmonės, tai ir glauskimės arčiau savo giminų skandinavų, vokiečių ir danų. M. Stakėnas.

PO MEDŽIU.

Malonus broliai ir sesers! Gyvenime nėra nieko tokio, kas turėtų tik vieną savo pusę. Kas tik yra, kas tik kur randasi, viskas turi dvi ar daugiau pusių. Kad įvertintum šį ar tą, visuomet reikia dalyką apžiūrėti iš visų pusių, reikia aiškiai persitikrinti ko verta kiekviena pusė, reikia suprast kas yra ir ko trūksta, lyginai reikia nusimantyt kas yra ne reikalinga, nenaudinga, neverta. Kas tik yra, kas tik kur randasi, viskas turi dvi ar daugiau pusių. Kad įvertintum šį ar tą, visuomet reikia dalyką apžiūrėti iš visų pusių, reikia aiškiai persitikrinti ko verta kiekviena pusė, reikia suprast kas yra ir ko trūksta, lyginai reikia nusimantyt kas yra ne reikalinga, nenaudinga, neverta. Kada dalykas taip apžiūrimas ir aiškiai permatomas, suprantamas, tada jis neturės savyje to blogo, kas nebūtų galimu paverst geru, ir tada nereiks karščiuotis vieniams ar kitiems už prieš.

Ziurėjimas į ką nors tik iš vienos pusės, ne atsižvelgiant į kitas, vadinasi fanatizmu arba vienpusiškumu. Vienpusis žmogus niekad dalykus nesvarsto visapusiškai, niekad nepermato dalyko tikrumą. Tokiu žmonių yra labai daug, ir tik dėl jų šiandien beveik visame pasaulyje trukšmai, neramumai, nes kiekvienas, kuriam tik buvo lemta žiūrėti į šį ar tą, reikalauja tik už vieną pusę, vieni už tą, kiti už tą, treči už trečią ir ketvirtą, ir nė vienas nenori dalyką apvertint visapusiškai, kad būtų tikru, ar apat blogųjų pusių, ištikro jaunėra nieko gero, ir ar verta kelti trukšmus tik todėl, kad vienas mato vieną, kitas kitą.

Pavyzdžiui imkime neseniai iš Lietuvos atkeliavusiu du vaikuin pasirinkt pinigų savo bendrabučiu. Dar jiem dviem iš laivo ne išlipus, tuli jau metė į juos savo pirštine, ir tik todėl, kad jiedu nepriklausu šių abazėliu. Ilgai nelaukus kiti metė savo pirštine į juodu, irgi tik todėl, kad tie neatvyko šių plunksnomis apsikaisė. Kiti dar ty-lėjo ir pritarė atkeliavusiam vaikinam bent akimis, bet ir čia netrukus kilo trukšmelis, kuomet neva patikimi žmonės, irgi vienpusiai, laiškeliu išsireiškė, jog tiedu atvykėliai esą šoki ir toki. Ir iš to kilo šiokiatokia erezija, ir dabar peštynės už tuščią maišelį. Ir tik todėl, kad į dalyką žiurimas tik iš vienos pusės, į kitas visai ne pažvelgiant.

Bet tai ne pirmas toks atsitikimas. Atvažiavo kas ten iš Lietuvos rinkti pini-

gus klioštorių steigimui. Pasigirdo šauksmai: nereikalinga, nenaudinga, neverta remt... Atvažiavo kas ten rinkti pinigų kokiai bendrovei, kad steigt kokią pramonę, tuojaus pasigirdo šauksmai: A, pramonininkai, nori sau šiltas vieteles įsikurt, iš žmonių pinigus atvažiavo viliot — neverta remt, neverta aukaut, neverta prisidėt... Lietuvos valdžia paskelbė paskolos akcijų pardavinėjimą, kad surinkus pinigų valstybės atstatymui, ir čia šauksmai pasigirdo: "Nei cento Lietuva!"

Ir taip imant nuo smulkiausio dalykėlio ir baigiant stambiuoju, mes visur ir visuomet išgirsime rėkavimus, kad nereikia ir nereikia niekam nieko. Tik nelaimė, kad visuomet tie, kurie pirmiausia tokius rėksmus sukelia, patys visokiomis progomis naudojami, tykoja ant svetimo pinigų, kad tik ji kaip nors prisitraukus savo naudai, kad tik kaip nors juoni pasinaudojus, ir turbut jų nuomone, nėra reikalinga remt, kam nors ką duot ar paskolint, tik todėl, kad jiems patiems liktų, kad jiems būtų daugiau.

Ekonomija yra geras daiktas ir už taupumą kaip ir kitų prasergėjimą, kad savo turta taupintų sau, yra geras daiktas ir prieš tai negalima nieko sakt. Bet kuomet į tą viską atsinešama tik iš vienos pusės, kuomet vaduojamasi ekonomijos tikslu tik tam, kad sau ką sustiprinus, tai jau kitas klausimas, reikalaujantis patėmijimo: Ne viskam verta duot, ar remt, ir neviską galima neremt, arba neviskam neduot. Pirmiausia reikia suprast paties tikslo vertę, jo naudą, ir tik tada spręst, ar verta rėmimo, davimo — ar ne. Kitaip elgiantės, tik į save tikint, ateities darosi labai ne aiški ir kaskart ji darosi tamsesnė, o tai todėl, kad ateinančioji žmonių karta, prie tokių vienpusiškumų, auklėjasi tik invalidų gimine, su nieku nesiskaitančia, į nieką ne atsižvelgiančia, ir niekam nieko naudingo nežadancia.

Ačiū tokiems vienpusiavimams, žiurėjimams į dalykus tik iš vienos pusės, pas mus priaugo minios tikrųjų ignorantų, kurie gyvena netik kitiems, bet net ir sau

nenaudingą gyvenimą. Tokienš žmonėms viskas tik juoda. Jie nemato nieko nau dingo, nieko gerą reiškiandio: Viskas tik bloga, tik nieko neverta, peiktina, smėrktna. Tai yra fanatiškas pesimizmas, arba vilties netekimas. Toki žmonės, pesimizmu giliai įsirge, nieko lemto prieš save nemato. Juos viskas tik erzina, pykdo, ir todėl jie visuomet nerimsta, ir kitiems ramumo neduoda, o jei kas tokio netiktėto pasitaiko, kad jiems padaro momentališką smagumą, tai ir tada jie tai nepagiris, tik valandėlę patylės, ir netrukus vėl pradės trukšmelį.

Laimė dar, jei toki žmonės gyvena tik sau. Nelaimė betgi didelė, jei jie gausi prieš kokio vairo, prie gyvenimo vėžimo, prie ateities auklėjimo. Jie tada netik patys naudingo neranda, bet ir kitus tokioje padėtyje auklėja, ir taip didina morališku invalidų skaitliu. O kada toki auklėtojai, toki žmonių neva vadai, kelia trukšmus, į gerasias gyvenimo puses ne atsižvelgdami, kuomet dėl ramybės nebuvimo viskas aptyla iš reikalingsosios pusės, tada nenaudėliams darbymetė: mėskerioja jie savo naudai. Taip, ot, kada ir pas mus tik boikoto, ignoravimo, fanatiško pesimizmo. kanuolės baubia, tuom patim laiku, lyg kokia suirtuve pasinaudodami spekuliantai krausto žmonių kišeniis. Išviliota iš žmonių milijonai, tik pažadėjus jiems "turtus" ant mėnulio. Valdžios proceduros šiadien ne apsidirba su tokiems kišenių kraustytojais, kitiems jau federališki uždraudimai išduota, kitiems reikia eit į kalėjimus. Musų neva pesimistai į tai net ir dabar ne atsižvelgia, nė žodeliu nė prisimena. Mat tie nenaudėliai nepriklausu į jų partijas, tuli jų ir lietuviškai kalbėt nemoka, jų laikraščių neskaity, tai kam čia to ir reikia...

Toki žmonės kartais mano, kad jie yra kritikais. Jie žino, kad kritika yra nadinga, bet nežino, kad nadinga kritika tik tada, kada ji yra visapusiška, be fanatizmo, kada ji dalyką apmąstę iš visų pusių, o ne iš tos tik, kurioje nesimato fanatiko locna spalva.

APIE IVAIRIUS DAIKTUS

Kur buvo "Rojus"?

Ray Chapman Anderson, su savo ekspedicija nuvykęs į Aziją, surado aiškius ženklus, parodančius, kad žmonių minimas "Rojus", buvo Mongolijoje, tik, suprantamas daiktas, Rojus nebuvo toks, kokiu jį sventraštis nupiešia. Tai svarbiausis istorijoje susekimas, kurį atidengė Dinosauru kjaušiniai. Dabar tvirtai tikrinama, kad žmogystos lopšis buvo ne Palestina, bet Mongolija.

Atrasta sluogsniai žemės, kuriuos kasinejant atrasta liekanos primityviško žmogaus. Ateinančioj vasaroj, bene Birželio mėnesy ponas Andrews su savo ekspedicija keliaus į Aziją, kad surast ženklus pirmos žmonių rasos. Jei pasiseks atrast, ko tikimasi, radinys galės komplikuot visas formas, teorijas ir spėjiojimus, kuriais remtasi sprendime atsiradimo ir išsivystymo žmogaus.

Busiančia ekspedicija yra daug idomaujančių. Idomauja šventraščio šalininkai fundamentalistai, idomauja ir evolucionistai, nes tikimas surast radinis, gali užbaigt visus karštus ginčus, kurie pastarais laikais susikurė tarp fundamentalistų ir evolucionistų. Įpatingai idomauja vienos ir kitos pusės šventikai, kurie Andrews'ui dabar neduoda ramybės, ir vieni ir kiti prašo, kad pirmiausias žinias jiems suteiktų, kaip tik busiančioje ekspedicijoje ką ypatingo patirs.

Pirmoje Andrewso ekspedicijoj dalyvavo burelis gamtininkų. Pradėjus kasinėti ir suradus mongolų liekanas, atrasta stebėtinis liekanos senųjų gadynių reptilijų ir slankunų. Atrasta netik suakmenėję priešistoriški gyvūnai, kokius ikišiol žinota, bet ir jų pratėviai. Dabar tyrinėjant šituos suakmenėjusius gyvūnus, ir jų daleles, bus galima surast ir ženklus priešistoriško žmogaus, nes kiek dabar surastos liekanos parodo, Mongolija buvo lopšiu atsiradimo netik pirmųjų gyvūnų, bet ir atsiradimo žmogaus.

Prieš dvidešimt tris metus, amerikoniško muzėjaus pirmininkas Osborn iš New Yorko, praplėtė teoriją, jog žmogus, gablesnės beždžionės ir kiti tos rusies gyvūnai, savo pradžią turėjo Azijoje. Šita teorija gavo pritarimą veik visų mokslininkų, ir tik todėl Andrews leidosi su savo ekspedicija į Mongoliją, kur surado žemės sluogsniuose suakmenėjusias liekanas, kurios palaikymui žmogaus liekanų pasirodė persenos, nes savo amžiumi siekia mažiausia dešimtį milijonų metų nuo

Malonus broliai ir sesers! Mes dar kartą prisiminkime, kad kiekvienam reikia suprast kiekvieną dalykėlį, patiems jį reikia įvertint, ne klausyt ką pesimistai giria ar peikia, nes jų klausant, žmonijai nėra ateities.

Žmogus.

šios gadynės. Bet ten atrasta aiškius ženklai liekanų žvėrių ir kitokių gyvūnų, kurie tose aplinkėse gyveno ant žemės pirmiau negu žmogus atsirado.

Liekanos dinosauru. Pirmiausia surasta suakmenėjus kaukuolė triceru, milžiniško dinosauru, turėjusio ant galvos tris ragus. Šito gyvūno kaulai atrasta ir Amerikoje, tik čia nežinota ikišiol, iš kur tas gyvūnas paeina; tik dabar ekspedicijai nukeliavus Azijon, yra aišku, kad gyvūnai gyveno Azijoje, Mongolijoje, prieš dešimtį ar vienuoliką milijonų metų. Kad ten jie gyveno nuo savo pradžios, sprendžiama dar ir iš surastų dinosauru kiaušinių.

Bet, kaip mokslininkai gali žinot, kad tie kiaušiniai didinasauru, o ne kito kokio gyvūno? Kodėl tų išnykusių gyvūnų jie jieško tik Mongolijoje, o ne kur kitur? Tas viskas mokslininkams atsidengė netyčia. Kada Andrews'o ekspedicijos automobilų karavanas grįžo iš Kalgano, Birželio mėnesyje 1922 metų, sustoję prie dviejų mongolų stiliaus butelių (jurtami), pasiklaust kelio. Tuomet fotografas J. B. Shakerford pasitraukė nuo karavano, kad pasidairyti aplinkės, ir netoli nuo savęs išvido didelės lygumas, daug žemiaus nuo savęs, lyg dauboje, kurios nebuvo galima pamatyti keliu važiuojant. Nuėjo toliau į tas lygumas, kad persitikrint koki žemės sluogsniai yra tos lygumose, ir toli nenuėjęs atrado ant akmens kaukuolę. Pasidėmęs savo radinį jis nusinėšė į abazą. Ten niekas negalėjo pasakyt kam kaukuolė priklausė, tik parvežus New Yorkan, gantos mūrėjų, po ilgų tyrinėjimų susėkta, kad kaukuolė priklausė dinosaurui, tokiam pat dinosaurui, koks buvo Amerikos kontinente. Tik čia persitikrinta, kad tai nebuvo denosauru galvos kaukuolė, bet kiaušinis, dėl savo persenimo, panašus į kaukuolę.

Pradžėjusiais metais ekspedicijai nuvykus Mongolijon ir ten pradėjus kasinėti žemę, atrasta kreidiniai sluogsniai, kuriuose atrasta nemažai dinosaurų netik kiaušinių, bet ir skeletų. Kitokių gyvūnų, žvėrių ne paukščių kaulų ten nesurasta jokio ženko, ir iš to gali but aišku, kad atrasti kiaušiniai nėra kokių nors priešvaninių paukščių, kadangi kiaušiniai atrasta tokiuose žemės sluogsniuose, kuriems tveriantės, jokių paukščių dar nebuvo. Kiaušiniai pa-tilgi, viskuomu panašus kiaušiniai driužų ir slankunų, tuli jų atrasta sutrukusiais, gi jų viduje dar smulkus kaulai ne išsiritusių iš kiaušinių dinosaurukų, kas aiškiausiai liudija, kad kiaušiniai yra ne kitų kokių gyvūnų, tik dinosaurų.

Viso atrasta dvidešimt penki kiaušiniai. Tuli buvo visai arti žemės paviršiaus, ir net galai išlindę iš žemės,

kad ant jų perėjimo veiktu saulės šviesa ir šiluma. Kiti atrasta suakmenėjusiais uolose, bet vis taip, kad galai kyšojo iš žemės, irgi tik tam, kad ant jų veiktu saulė. Niekur pirmiau dinosauru kiaušiniai nebuvo atrasta ir todėl nebuvo progos mokslininkams studijuot paleoembriologiją (išsivystymas vaisiaus išnykusių gyvūnų). Dabar tam viskam pradžia atsidengė, nes atrasta ir kiaušiniai, ir jaunu, ir paugusių, ir suaugusių dinosaurų liekanos, kas mokslininkams atidengia naujas slapybes, ikišiol jieškotas.

Žmogus pusės milijono metų.

Remiantės surastomis liekanomis priešvaninių gyvūnų, ekspeditoriai sprendžia, kad Mongolija buvo pirmąja vieta ant žemės, kurioje prasidėjo gyvybė. Mongolija tada, sulyg geologų apskaitymo, buvo augštai iškilusi lyguma, labai derlinga, kuomet Europos ir Amerikos kontinentai buvo nežymiai pakilę nuo jurių paviršiaus, ir tankiai buvo užliejami oceanų susijudinanciais nuodruvandenais. Mongolijoje pirmiausia atsiradę gyvūnai, vėliaus atradami sausas vietas, iš ten keliaudami perėjo į kitus kontinentus.

Mongolijoje atrasti akmeniniai irankiai liudija, kad ten žmogus jau gyveno prieš milijoną metų. Po Andrews ekspedicijos išsirengimui, misijonieriai Jazuitai Hinijoj atrado apdirbtus akmenis su dalelėmis milžiniškųjų strausų kiaušinių, kurie turėjo but dukart didesni už šiadieninių strausų kiaušinius.

Chang Nor aplinkėse, al-taiškuose kalnuose, į vakarus nuo Mongolijos, atrasta žemės sluogsniai, kuriuose gali but liekanos priešistoriško žmogaus; tai yra sluogsniai seniausios žemės, kuriuose atsirado žinduoliai gyvūnai. Galbut tuose sluogsniuose yra liekanos, kurios parodo atsiradimą pirmos žmogystos, ar formos pirmųjų gyvybės aumžių. Seniausios formos, kokias mokslininkai ikišiol turi suradę, yra tik beždžionžmogis iš Java, pithecanthropos erectus, kurio liekanos atrasta 1891 m. mokslininko E. Dubois, susidedancios iš kaukuolės viršutinės dalies, dviejų dantų ir smakrakaulio. Šis beždžionžmogis gyveno, kiek mokslininkai nuspeja, prieš pusę milijono metų.

Kur gyveno pirmoji rasa.

Geologas Andrews sako, nesistebėtų suradęs liekanas priešistoriško pirmojo žmogaus, gyvenusio prieš milijoną metų, nes tada žmogaus istorija būtų galima pratęst milijonu metų atgal į tolimą praeitį. Jieškimas taip senų žmogaus liekanų yra lygiu jieškojimui adatos šieno kugyje, bet gali pasisekt tai surast taip lengvai, kaip surasta dinosauru kiaušiniai, pragyvenę dešimtį milijonų metų, tai yra, gali pasisekt surast jieškomas liekanas visai netikėtai, netyčia.

Kaip Osborn, taip ir Andrews nuomonės sutin-

ka, kad priešistoriškas žmogus gyveno kaluose, uolų kalnuose, nes negalimas daiktas, kad žmogus gyvendamas giriose, tarp lapotų medžių, kur kova už buvį nesunki, butų galėjęs protiškai išsivystyt ir iki civilizacijos augščiausiam laipsniui. Tam pamatas yra iš žvėrių ir pačių beždžionių gyvenimo giriose; jos pažangoje visai netoli nuėjo, labai mažai išsivystė iš savo primityvškumo. Žmogus galėjo gyvent tula laiką giriose, bet greitai išsikraustė iš jų, ir maisto eidavo girion pasimedžiot, ir taip priprato prie kavos, narsumo, ir atskiro gyvenimo, nuo kitų gyvūnų, ir kaskart vis labiau žingeidaudamas ir idomaudamas nauju gyvenimu, sausumomis perėjo į kitus kontinentus, į Afriką, Europą ir Ameriką, kada ten jau buvo galima gyvent.

Dinosaurų gyvenimas.

Iš suakmenėjusių kaulų mokslininkai gali aiškiai nuspręst išvaizdą tų gyvūnų, seniai jau išnykusių. Dinosauras turėjo but tikrąja baisyne savo laikuose. Jis vaikščiojo ir bėgiojo dviem užpakalinėm kojom, naudodamas vuodegą palaikymui savo kuno sunkumo ir palaikymui lygsvaroje sunkios galvos ir kitų kuno dalių, nes pirmagalines kojas visuomet turėjo prirengtas griebimui savo aukos. Bėgant, milžiniškas, sunkus kūnas kraipėsi į šalis, kaip kraiposi šiadieninių strausų. Pats gyvūnas buvo taip didelis, kad jei šiadien jis gyventų, be jokių sunkenybių galėtų pažūrėti į mūsų gyvenimą per langą trečio augšto.

Daug pirmiau prieš žmogaus atsiradimo ant žemės, oras buvo pilnas išgastingu rėksmų ir dejavimų žvėrių ir kitokių gyvūnų, draskomų mėsėdžių dinosaurų. Su iškastomis dinosaurų liekanomis Mongolijoje, atrandama ženkliai, parodanti budą dinosaurų maitinimosi. Paugliai, kuomet daubose ir balose jieškojo sau maisto, jaunikliai, vos iš kiaušinių išsiritę, tunojo prie kiaušinių lukštų. Pačių dinosaurų buvo dvi rūšys: vieni maitinosi mėsa, kiti augalais. Kaip vieni taip ir kiti išlankiniai buvo vienodi, tik su tuom skirtumu, kad mėsėdžiai buvo biskį mažesni, bet galvas turėjo dideles, gaugalais mintanti galvas turėjo mažas. Ir taip vienai rūšiai skiriantės nuo kitos, augalais besimaitinantieji tankiai buvo mėsėdžių aukomis, nes šie savo pusbrilius nepažino; daugiausia mėsėdžiams tekdavo aukomis pagliai, jauni žoliaėdžiai.

Mėsėdžiai, budami priverstais medžiot sau aukas, turėjo pasiekt gudrybių bu dų, todėl buvō narsus ir gudrus, gi žoliaėdžiai buvo lėti ir tingaus budo; jiems rūpėjo tik paest, išsimaudyti ir prieš saulę pasikaitint. Badkėst nereikėjo, nes buvo daug tinkančių augalų, už teko tik pakelt galvą ir nu kast augantį maistą. Tokiu būdu žoliaėdžiai neturėjo progos savo protą išdirbt, iš lavint, ir gyveno tik kaip medega mėsėdru maistui

LIETUVIAI AMERIKOJ

CHICAGO, ILL.

Chicagiečiai apšvietos ir kultūros židinis.

Pas mus, amerikiečius lietuvius nėra jau taip blogai, kaip kurie išivaizdina. Apšvieti ir kultura kur kas augštesniam laipsnyje negu pas lenkus, rusus, ukrainus, baltgudžius ir daug kitų tautų kurios skaitliumi viršija mus, amerikiečius. Pramonės irgi nesulyginamai geriau išvystyta, ir tvarkingiau vedama. Apgavysčių, vilgiųgysčių, kur kas mažiau negu pas kitas tautas. Profesija ir prisirengimas prie profesijos yra pagirtinas ir rimtas. Beveik nėra netikrų daktarų, advokatų, dantistų, aptiekorių architektorių-inžinierių ir tt. Jei kokis atsiranda, tai apie toki visi žino, ir paramos neturi jau taip didelės kaip kad kairurie manno. Profesionalai irgi sulyginamai su kitomis tautomis, etiškai užsilaiko savo profesijoje, ir savo klientams dūmų akysna nepučia, ir kišenių nekrapšto. Be reikalingų operacijų nedaro. Ir jei reikalinga operacija, tai stebuklų neprižada, ir kaina net kitąsį per daug mažą, nors operacijų pas mus žmones nemažai yra padaryta, ir tai didumoje nereikalingai, su tikslu tik papinigt, tai tik ne lietuviai daktarai tą daro. Svetimtaučiai, kurie išsiskverbia pas lietuvius ir juos besipagailėjimo, lyg kokius gyvulius pjausto ir dar liepia už tai gana riebiai apmokėt.

Lietuvių klaidžiojimas.

Štai praeitame sausio mėnesyje, aš turėjau net šešioliką ligonių gydyti, kuriems buvo visokių rūšių operacijos padarytos ir nuo \$75 iki \$500, turėjo vargšai užsimokėti, ir sveikatos neteko. Nė vienas iš tų ligonių, prieš operaciją, nesiklausė lietuvių daktaro. Tik nepagiję po operacijos, ir pritrūkę pinigų tolimesniam gydymui, ateina pas lietuvių daktarą įsijaukt pagelbos. Tokių atsitikimų buvo ir bus, ir negreit dar iš tarpo mūsų praretės. Lyginai retame atsitikime pasitaiko, kad ir musiškis pasikėsina garsintis "be skausmo, be peilio—išpjaut tonsulus", bet tuojuo tampa persergėtas, ir publikai pranešta, kad melagysė. Ir žinoma toks daktaras neilgam naudojami publikos pasitikėjimu.

Štai skaitlingos tautos, dar ikišiol neturi Amerikoje supopularizuoto mokslo žurnalų. Net neturi tokio žurnalų kaip žmonių sveikatos. Lietuviai net ir žydus pralenkė. Zydai savo žmonėms neįstengia leisti žurnalo supopularizuotos medicinos. Lietuviai reguliariškai jau ketvirtas metas leidžia žmonių sveikatos žurnalą "Gydytojas". Lyginai ne lenkai, ne rusai, ne baltgudžiai, ne ukrainai ir daugumas kitų tautų tokio mokslo žurnalo neturi. Mes gi, lietuviai, turime. Ir negana to, mes dar beveik

kiekviename periodiškaime laikraštyje turime įvedę Sveikatos skyrius.

Tai štai ką mes galime! Ir užtai mūsų žmonės sveikesni, gražesni, energiškesni ir greičiau prieiname prie duosnesnio gyvenimo. Savo prigimtu taupumu, jie sudeda tukstantį kitą, ir uždeda dar pramonę, ar namą nusiperka. Nepamiršta ir vaikus siųst mokyklon. Ir amerikiečiai lietuviai kyla apšvietime ir kulturoje. Lietuviai kyla pramonėje ir vertelgysčių. Lietuviai užima kas kart augštesnes, pelningesnes vietas fabrikuose, ofisuose, ir tt.

Mums reikią dar daugiau.

Vienok tās neturi mūs apžabaldint, tad jau liautis prie kurybos darbo, atpenčtas turi mus paskatint, prie didesnio pasiryžimo, prie didesnės ištvermės, žengt pirmyn, prie apšvietos, prie kultūros. Dar daug kas pas mus taisytina. Dar daug yra storžieviskumo, hamizmo, tamsumo, prietarungumo. Tik dabartės darbas yra lengvesnis, nes jau sulaužyti pirmieji ledai. Tad taisykime, tvarkykime pas save, namus. Žiūrėk, apelis tas laukas, apžėlęs usnėmis, dirvonai, kadir knygų skaitymo. Musų pirmtakunai gerai žinoje, kad tik per apšvietą, per mokslą mes prieisime prie duosnesnio gyvenimo, prie tikros demokratybės, prie pilnos ekonomiškos ir politiškos laisvės. Ir jie rinko žinias, rašė, praktikavo, ir vėliau išleido tas žinias, pavidale knygų. Tukstančius grynais pinigais įdėjo, gyvenė paaukavo, kad tau, lietuvi ir lietuve, palengvintų gyvenimo našta.

Ir šiadien tas neapkaunotas turtas pavidale knygų guli sukrautas knygyuose ant lentynų, apdulkęs, guli pageltusiais lapais. Dėlkogi tu nepasinaudoji? Dėlko nesusidomi, kad knyga tavo tikras kelvedis prie laimės?

Laimė tavo gyvenimo guli padėta ant lentynos ir laukia, kada tu ją pasiimsi. Tavęs gi priprašyt, prikviešt negalima! Tai sarmata.

Chicagon pas savuosius brolius, lietuvius, žmoneliai lyg skruzdės į skruzdėlyną važiuoja. Ir mano ir tikisi palengvint gyvenimo našta. Ir neapsirinka. Čia jie dar bą geresnį, tinkamesnį suranda, ir įtrauktai tampa kulturiškan lietuvų judėjimui, ir nematomai, nejučiamai apsisitašo, sušvelnėja, išsimauna iš storžieviskumo. Chicaga taip augštai pakilus kulturiškai, kad ir tavorščiai bolševikai, ir kun. Garmus ir Bumša priversti mandagiai ant estrados pasirodyt. Net ir iš šv. ambonos kunigas neišdrįsta "gražiažodžiaut" ant savo avelių.

Pavyzdys kitoms kolonijoms.

Chicagiečiai tajį augštą kultūros laipsnį pasiekė ačiu vienvaliniam, nenuilstahčiam darbštumui mūsų vadų prie gyvenimo vairo.

Ką atsiekė chicagiečiai, tą gali atsiekti ir kitos lietuvių kolonijos, jei tik įgyvendintų gyvenimą "Savas paš Savą". Ypač kitų kolonijų vietos veikėjai turėtų turėt už šv. pareigą platint tarp lietuvių literatūrą — knygąs. Be to nepasivys chicagiečius.

Platink knygas, nes smagiau ir ramiau gyvent tarp apšvietų ir augštai pakilusų kulturoj žmonių. Tą gali pasiekti ir šavo vietos kolonijoj, tik dirbk brolau iš peties ir nuo širdies, ir nereiks tau važiuot Chicagon.

Dr. A. L. Graičunas.

SO. BOSTON, MASS.

Gabijos koncertas.

Kovo 2 d., nedėlvakaryj, Lietuvių salėje įvyko Gabijos metinis koncertas, kuriame apart pačių gabijiečių dar dalyvavo du iš svetim miesto artistai: J. C. Navadauskas, basso, iš Lawrence ir Mildė Monikaitė iš Montello. Koncertą derigavo komp. M. Petrauskas. Publikos prisirinko kuone kaupinai Labdarystės salė, virš trijų šimtų. Koncerte matėsi Lietuvos universiteto studentai, Neo-Lithuania atstovai: Marčiulionis ir Banaitis. Koncerto pirmame spektaklyj Gabijos vyrų dvielis kvartetas sudainavo "Perkunija" ir "Gaudžia trimitai". Marė Podeliutė pianu išpildė "Pavasario giesmę". Jonas Bulskis išpildė solo "Vai verčia, lauzo", Navadauskas sudainavo vieną solo ukrainiška. Publika jį aplodavo. Tuomet jis išėjus sudainavo vieną lietuviškai. Navadauskas žymiai progresuoja dainavime, nedaug reikia pasipraktikuot, kad Butėną persvert dainavime. Mildė Monikaitė sudainavo solo "Siuntė mane motinėle" ir "Kur bakažė samanota." Ją publika didžiai aplodavo. Ji išėjus sudainavo "Dievaičiai".

Antroje pusėje koncerto Petras Alukonis ant smuikos išpildė "Slavų lopšinė", Zinkevičius — baritonas solo išpildė "Dainius" Anelė Brotėnaitė ant piano išpildė "Govot", Zuzana Neviackienė solo — "Pasakykit geleles" iš operos "Faustas". Feliksas Alekna ant smuiko išpildė "Tempo di Minuetto" ir Gabijos didžiulis, mišrus horas sudainavo "Gieda, ryliuoja raibi gaideliai", "Oi, matulė mano", ir "Bernuželi nes'valiok".

Trečiame koncerto spektaklyj buvo išpildyta farsas "Vaikas, ar Mergaitė". Pono Pipirmickio rolę išdainavo Navadauskas, pono Zdeclickio—Rastenis, ponios Zancirkienės—Monikaitė, pono Kabilčinskio — Sidabras, pono Zacirkos—Biekša ir tarnaitės—Nevickienė. Ponių ir ponų roles išdainavo Gabijos mišrus horas.

Siemet Kovo mėnesyje sukanka 10 metų kaip Gabija gyuoja ir veikia su komp. M. Petrausku priešakyje ir dėlto ši muzikališka draugija stengiasi kuo daugiausiai pasižymėt. Gabijos dirigentas kompozitorius M. Petrauskas taipgi dėl jos nenuilstančiai dirba. Dėlei šitų 10 metų gyvavimo sukaktuvių, jisai parašė ir su-

kompozitavo didžiulę operą "Eglė, žalčių karalienė". Opera jau atspaudinta ir Gabija jau daro praktikas, arba mokinasi. Mat 30 d. gegužės Grand Operoj bus išpildyta arba perstatyta scenoje. Sakoma, žalčio rolę pidys ir dainuos patsai petrus kompozitorius M. Petrauskas. Antrą svarbią rolę, sakoma, pildys ir dainuos garsus lietuvių dainininkas Pocius. Trečiojo skyriaus roles dainuos: Monikaitė, Putvinskaitė ir Neviackienė. Ketvirto skyriaus roles išdainuos Gabijos horas.

Lietuvių salėje "Radio"

Kovo 14 Labdarystės dr-gijos jos nuosavoje salėje įvyksta didžiuliai fėrai arba lietuviškas jomarkas. Fėrai trauksis per 14 dienų ir dėlto Bostoniečiai turės progą tą jomarką, ar fėrus matyt. Laikė fėrus bus įtaisyta "Radio" stotis arba bevielinis magaphonas, kuris atsilankiusiems dainuos garsiausių pasaulio dainorių dainas, kokios bus dainuojamos di-džiuliuose teatruose New Yorke, Chicagoje, SanFranciskoje, Meksikoje ar kur kitur. Labdarystės dr-gijos salė, tai yra lietuvių salė. Jinai yra Bostono lietuvių žinyca; joje atsibuvo įvairūs lietuvių susirinkimai, teatrai, koncertai, prakalbos ir tt. Kaipo tokia įstaiga lygiai visiems reikalinga ir remtina. Salės vidujinis ir išlaukinis aptaisas prastas, ar per senes, reikia jį istaisyti, ar panaujinti. Nuo fėrus pelnes eis dėlei salės vidaus ir išoro padalinimo.

So. Bostono Lietuvių Labdarystės Dr-gija (The So. Boston Lithuanian Benevolent Society) inkorporuota 1910 m. 22 d. Spalio. Draugija yra ant kooperatyviškų pamatų, narijais kiekvienas skaitosi, kups yra įnešęs dr-gijon 5 doliarinė. Garbės nariais skaitosi tie, kurie yra įnešę 25 dol. ar daugiau. Dabartinė dr-gijos valdyba: pirm. Šapalis, sekr. Klemka. Fėru vedėju yra Dzukas.

Reporteris.

CHICAGO, ILL.

Žiupsnelis žinių iš lietuvių gyvenimo.

Universal State Bank'a Kovo 1 dieną atidarė dtris publikai, naujai išrengtos bankos, kurios remontas tęsėsi apie 9 mėnesius. Dabar labai gražiai kaip išlauko, taip ir vidus, istaisyta sulyg naujausios technikos, tai yra gražu, kad tokia įstaiga yra veik vienu lietuvių valdoma su josios pirminku p. J. J. Elias, kuris nemažai remia pinigais mūsų tautiškus reikalus.

Pradėjus remontą buvęs dar p. A. Olševskio statyto namo, vienas iš darbininkų apsigovęs pabėgo, kurio ikišiol neteko sugaut, žmonės buvo sujudė ir pradėjo ištraukt savo pinigus, bet greitai buvo pertikrinti, kad pabėgimas vieno žmogaus su keliolika tukstančių dol. bankui negresia pavojam, apsimalšino, dabar pamatę šauniai įrengtą kaip vidurmiesčio didesias bankas, žmonės daugias pasitikės ir nėra abejonės, kad

Universal State Bank'a, žymiai pakils kapitale.

Lietuvos atstovo atsilankymas.

Kovo 2 d. čia išryto, atvažiuo iš Washington'o Lietuvos atstovas gerb. Bizauskas, kad atidaryt konsolato ofisą. Tą pačią dieną po pietų, šv. Jurgio mo-lę, sakoma, pildys ir dainuos kvietės kalbėtojus ant pagrindų, pirmiausia kelis žodžius pasakė, klebonas M. Krušas, antras kalbėjo adv. Mastauskas, kuris išpylė kaip iš gausybės rago katalikų nuveiktus darbus, viską, tai tik katalikai vieni Lietuvą išvadavo, ją rėmė ir antgalo Amerikos katalikai susijungė į federaciją, yra visai atsidadę Lietuvai. Kalbėjo pral. Alšauskas išsireikšdamas, kad jis yra patyręs čia keliatą savaičių darbavosi dėl Lietuvos reikalų, kad apart komunistų, kurių tik saujaalė esą, visi kiti lietuviai, nežiurint kraipų, gero linki savo tėvynei Lietuvai. Ant galo p. Bizauskas savo kalboj išsireiškė, kad jis čia iš Lietuvos atsijustas, ne pataikaut vieniams kuriems, bet visiems, nežiurint kokios spalvos kurie būtų, laikysis teisybės, valstybės reikalų dabojimo. Jis lyg pabrėžė prieš p. Mastausko vienpusišką kalbą.

Vakare viešbutyj (Morrison Hotel) buvo svečio priėmimo vakarienė, dalyvaujant arti 40 ypātų.

Vasario 29 d. labai puošnioj "Masonic Temple" svetainėj prie 64-tos gatvės, mūsų "panelės" parėngė šokius, su užbaiga "Leap Year Dance". Sakau "musų panelės" nes jos yra pasivadinę "Lithuanian Daughters of America", tai visos čia augė ir jau apie Kristaus metelius baigiančios. Reikia pripažint, kad jos, kaip narės minėto klubo, buvo labai gražiai pasipuošusios ir anglielai, tik be sparnukų. Publika sutraukta — sulenkėjusi, suamerikonėjusi, kuriai lietuvųjų reikalai yra svetimi.

Naujas lietuvių namas.

Prie pietinės Halsted gatvės, arti 31, jau sklepas cimento sienomis baigiamas statyt lietuviškas "Auditorijos". Statoma pilnai ant 3 lotų, bus tai arđvi svetainė, kainuos arti 200,000 doliarų. Draugijos varo šį darbą, parduvinėdamos šėrus po \$10. Yra tai sunkus ir didis darbas, pinigų dar nė pusės nėra surinkta, o čia jau ir "Draugo" redaktorius kun. Bumša varo priešingą agitaciją, mat kunigai nenori, kad lietuviai savus reikalus vestų be kunigų priežiūros, nors rōdosi 20-tas amžius, žmonės nori išsiluosout iš visokios vergijos, savistoviai nori gyvent, bet kunigas, tokius apšaukia bedieviais!

Prie "auditorijos" statymo saryšio priguli jau 36 draugijos, visokių pažiūrų, visų jų yra vienas tikslas — pasibudavot atsakančią svetainę Bridgeporte. Yra tai gyvasis ir vienas iš svarbiausiųjų chicagiečių reikalų, statymas svetainės, kurios taip reikia kaip žuviai van-

dens, dėl stokos svetainių, chicagiečiai nekartą turi atsilikt nuo visuomeniškų pažangiųjų darbų.

Dobilų Jonas.

BALTIMORE, MD.

15 metų sukaktuvės.

Kovo 9 d. parapijos svetainėj atsibuvo prakalbos, parėngtos "Pirmos Lietuvių Taupymo ir Paskolos Bendrovės", kaip apvaikščiojimą 15 metų sukaktuvių Bendrovės įsigijimo nuosavo namo. Pirmiausia kalbėjo B-vės pirmininkas p. Ambrāzius Laukaitis, kuris pirmiausia pabrėžė, kad šios sukaktuvės nėra sukaktuvės Bendrovės susiorganizavimo, bet sukaktuvės įsigijimo nuosavo namo. Toliaus kalbėjo apie P.L.T. ir Paskolos Bendrovę ir jos siekius, primumindamas kiek ta Bendrovė yra padarius gero Baltimore lietuviams.

Nurodė, kad prieš aštuonioliką metų, kada L.T. ir Paskolos Bendrovė susiorganizavo, Baltimoreje tik du ar trys lietuviai turėjo nuosavus namelius, o šiadien per šią Bendrovę yra pirke du tukstančiai lietuvių sau namelius ir tik iš tų visų du lietuviai turėjo nepasisekimą, kad Bendrovė turėjo jų namelius parduot, kad išgelbėjus savo idėtus pinigus. Ši B-vė prigelbėjo nusipirkt sau nuosavybes ne tik pavieniems vietiniams lietuviams, bet ir organizacijoms, kaip tai L.A.A. Klubiui prigelbėjo nusipirkt namus už kelis tukstančius, kuris šiadien yra vertas virš \$20,000. Antras šauniausias Baltimore lietuvijų namas, tai Lietuvių svetainė, tai vis nuopelnai P.L.T. ir Paskolos Bendrovės, kuriai organizuojantės lietuvių žiurėjo nepasitikėjimu. Ši Bendrovė pramynė kelią kitiems, nes šiadien jau Baltimore lietuviai turi tris Taupymo ir Paskolos Bendroves.

Antras kalbėjo B-vės advokato pagalbininkas, o trečias B-vės sekretorius p. J. Vasiliauskas, kuris trumpai nupiešė Paskolos Bendrovės istoriją, nuo kada jos pradėjo organizuotis šioje šalyje ir kaip bankieriai, kurie yra milijonieriai, norėję joms kelią pastot. Priešus prie pirmos Lietuvių Taupymo ir Paskolos B-vės pasakė, kad prieš aštuonioliką metų Bendrovė susidėję vos iš keliolikos šėrininkų (šėrininku yra tas, kuris pasideda į bendrovės išdą pinigus ir nuo šėro, tai yra nuo \$100 užsimoka 25c. įstojimo), šiadien B-vė turi jau tris tukstančius šėrininkų. Per tą laiką į P.L.T. ir P. Bendrovę žmonės padėję yra 3 milijonus ir 7 šimtus tukstančių doliarų. B-vė per tą laiką paskolino 2 milijonus doliarų. B-vė per tą laiką nupirko žmonėms 3 tukstančius namų, dividendais per tą laiką išmokėjo du šimtus penkias dešimtis tukstančių.

Ant galo nurodė kaip B-vė tvarkosi, kaip renka valdybą, tai yra direktorius, užbaigdamas kvietė visus šėrininkus dalyvaut balsavimuose renkant direktorius. Ant galo kalbėjo Bendrovės advokatas W. J. Braente.

ing, kuris kalbėjo gana įspūdingai ir karštai. Prisimines, kad prieš 17 metų, kada jis tapo šios bendrovės advokatas, bendrovė turėjo tik \$10,000 paskolimus ant nuosavybės, o šiadien siekia jau milijonai. Ad. Braening'is yra vokiečiai ir skaitomas labai artimu lietuvių draugu, kuris kada tik kalba lietuviams, ar tai politiškos prakalbose, ar tai pramonės, visuomet kalba įspūdingai ir karštai. Jo kalbos klausydamas jauti, kad kalba ne kokis svetimtaučis, bet tikras lietuvis patrijotas, kuris visuomet kalbą apie lietuvius iš augsto, su pasididžiavimu apie lietuvių gabumą ir jų tautos kilimą. Būdamas valstijos adv. ir miesto majoru yra daug Baltimore lietuviams gero padaręs, nežiurint, kad buvo tokiu augštu valdininku, ir eidamas savo tarnystą, niekad neatsisakydavo kada tik lietuvių prašė, visuomet būvo. Turėdamas liuosesnį laiką, o ypač kokiame pokilyje, užsibovydavo ir ilgesnį vaalndą, neįtingėdavo nė "klumpakoji" pasokt. Ant galo dar trumpai kalbėjo bendrovės vicepirmininkas Mandrāvickas.

P. P. Jaras.

HARTFORD, CONN.

Kovo 9 dieną vietinis draugijų saryšis turėjo visas diskusijas. Mat Saryšis yra pasibrėžęs pastatyt namą. Kadangi manoma veikt bendrai, tai yra trims sriovėms bendrai, bet pinigų yra trumpa, tai Saryšis rengiasi visuomenę supažindint ir prašyt morališkos ir materiališkos paramos. Žmonių buvo nedatų, galima skaityt 50 ypātų. Tema paskirta: "Kaip įgyt namas". Balsas, nuo šėro, bet opozicija ima viršų, bemaž visi nubalsuoja, kad "balsus nuo ypātos". Toliaus buvo paduodama įvairių nuomonių, daug kalbėta buvo apie sriovės; vieni nori to, kiti ką tai kitą liulo — proponuoja. Daug gerų nuomonių padavė Klubo pirm. Gudaitis ir P. Labanauskas. Matyt buvo, kad susirinkusieji pritarė, nes plojo.

Nuomonė, kad sutaikius srioves, tai nors šantaika ir neblogas daiktas, bet vis tam pradėtas darbas neduoda naudos, sulyginius darbą su pačiu reikalu. Mat vieni kitų bijosi ir gal tas viską sulaika. Komitetas eina per stubas ir pardavinėja šėrus, bet ir tas nepėrdžiausia sekasi. Gal tik laikui bėgant pasekmės rasis, tik reikia ištvermės.

Kliubo reporteris.

Redakcijos atsakymai.

J. Pilipauskas. Tamistos rankraštį negalime sunaudot dėl priežasčių, kurias nurodėme laiške, siųstame kartu su gražinamu rankraščiu, tik stebimėsi, kad ikišiol dar negavote. Gražiname prieš kalėdas. Gal dar gausite, nes daug laiškų dabar į rankas patenka, kurie buvo išsiųsti prieš kalėdas. J. Širšukas. Gavome, labai ačiu. Sunaudosime ir lauksime daugiau, ką žadate.

NARUŠEVIČIAUS EILĖS.

Ką likimas man paskirs?

Ką likimas man paskirs,
Liepdamas kentėt,
Tai anksčiau arba vėliaus
Teks man apturėt.
Jeigu vargas, kaip audra,
Taikys į mane,
Nepasakys be vilties
Ašarų tvane.
Kolei bus mano sieloj
Tveriančios įjegos,
Tolėi niekas nepavergs
Mane be kovos!
Jeigu džiaugsmo spinduliai
Dvasioj prašvis,
Tai paskendusi juose
Plaks linksmai širdis.
Jei vargu sunki našta
Mane dručiai spaus,
Ir kentėjimui nuožmi
Dvasioj išibriaus,
Tai ir tuomet nemanau,
Kad teks sudrebėt,
Vargu spaudžiamas sunkaus,
Ašarų išliet.
Sako, jog mirtis baisi,
Bet jos nebijau:
Kai nukęsiu daug vargų,
Bus numirt lengviau.

Užmiršk gyvenimą skausmingą.

Užmiršk gyvenimą skausmingą
Vargu tvane,
Pažvelgk į ateitį laimingą
Saldžiam sapne.
Paskęsk svajonėj begalinėj,
Užmiršk vargus.
Ir tavo skaudamoj krutinėj
Prašvis dangus.
Užmiršk dejavimus verkšmingus
Gelmėj sielos,
Pritraukis spindulius laimingus
Ant visados.
Ir niekas kelio tau pastotie
Negalės.
Kiekvien's gal laimę iškovotie,
Jeį panorės.
Nereik nękuomet nusimintie,
Vilties nustot,
Bereikalo sielą slopintie
Ir abejot
Tai dvasioje prašvis linksmybė
Graziai giliai,
Nepaprastą suteiks galybę
Jos spinduliai.

Mokolai, 1923—II—19.

Kuomet skauda
jums galvą arba
negalite matyti
skaityt ar dirbt,
ateikite pas mus
ir mes pritaikysime
jums akinius,
kurie jums pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St. Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,
Turtas — \$22,500,000
Išėjimai eina ant intereso
pirma biznio diena kiekvieno
mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val
popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl
pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val.
vakaro.

Naujas Lietuvis
Graborius
JUOZAS J. DIRSA
Geriausiai patarnauja už
pagiausia prekę. Jei mirtis pa-
taktų jus draugą arba gimine-
kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpjūčio 1, J. DIRSA
perkraustė ofisą į naują vietą,
po numeriu—
13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

TIK PATRINKIT JUOMI
Kuomet jus lankina skausmą ataka
reumatizmo, ar ūžuola netu-
rališka, ar ūžuola, skaudanti san-
sčiai ir kaulus, arba skausmas
pajūgavimui, arba kitas, tuomet
patrinkite šiuos vaistus.
Pain-Expelleris tikrai pagelbės ir
jums, ir jūsų šeimai, ir visai
šeimai. Jis išnaikina skausmą
ir palengvina būklę per dvidešimt
min. Visuomet laikykite jo butelį
parankioje vietoje.
35c. Ir 70c. už butelį apšiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesmagumo ir Nevirškinimo?
Žmonės tankiai mano, kad
jie turi širdies ligą arba appen-
dicitis, iš priežasties skausmo,
kuris ištikro paeina nuo gese
viduriuose. Eikite pas savo ap-
teikorių ir nusipirkite Pepsinic
Seltzer, jei norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER
yra vienintelė gyduolė, kuri pa-
lengvina nerviškumą, vidurių
nesmagumus ir numalšina vė-
nimą laike neštumo. Neturi jokių
vaistų kenksmingų širdžiai. Galite
gauti bilė aptiekoje.
Pepsinic Seltzer Company.

KŪDIKIŲ GERŪVĖS SKYRIUS
DEL APRUPINIMO
MOTINŲ IR JŲ
KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Mano skyriaus man kalba
nuo šio kritinio momento
kai mano kūdikis gimė
moteris ir motina jam,
jo kūdikis.

Kūdikis apsaugomas ir pa-
pildomas yra dalykas, kuris
reikalingas, kad jis būtų
sveikas, kad jis būtų
dėkingas, kad jis būtų
sveikatingas, kad jis
būtų, kad jis būtų
sveikatingas, kad jis
būtų, kad jis būtų
sveikatingas.

STRĄIPSNIS 64.
Penėjimas iš bonkufės prigelbsti
žindymui.
Pasitaiko, kad motinai nusilpus,
arba susirupinus, arba per greitai grį-
žus prie namų ruošos, jos pieno ne-
užtenka kiekvje ir kokybėje. Tada
prigelbiantis penėjimas yra dažnai
pagelaidutinas, ir jei priimtas, tai ge-
riaus yra mainyt jį tarpais su žindymu.
Tuo budu krutys yra reguliari-
ai žinodamos, o tas svarbu, kadangi
nevertojamos, pieno liaukos nesunkia
pio, ir kūdikis gauna užtekti-
nai maisto. Taip-pat svarbu motinai
valgyt kodaugiasia maitinančių valgių,
kaip pieno, smetonos, kiaušinių,
mėsos, šviežių daržovių, vaisių ir ge-
ros duonos, imant ir didelį kiekį sky-
stų valgių. Švieži kiaušiniai, suplak-
ti į džiiovintą pienu, yra labai maitin-
gi, gardūs ir skausūs.

Jei kūdikis buvo krutimis penimas
kurį laiką, paskui pastatytas prie
bonkufės, tai išmintinga, iki jis kiek
apsipranta su nauju maistu, išspradži
vartot silpnesnį atmiešimą negu kad
yra nurodoma jo amžiui. Mišinį ga-
lima stiprint kas pora dienų, iki ata-
tinka jo amžiui. Jei kūdikis rodo žen-
klų negero virškinimo, tai tuoj reikia
vėl grįžt prie silpnesnio miešimo. O
jei jis rodo pasitenkinimo, užauga 4-
6 uncijas kas savaitę, nevienia, ir
tvarkingai liuosuoja viduriukus, tai ga-
li but tikras, kad maistas yra tin-
kamo stiprumo ir kiekio.

Penėjimų tarpai.
Išspradži per keliatą savaičių mes
rekomenduojame penēt kas dvi va-
landas; bet galima keist šitą pristai-
kant prie kūdikio savybių. Kadangi
vienas kūdikis suvalgo daugiau, o ki-
tas mažiau, tai negalima nustatyt
griežtai kiek reikia duot. Motina
turi geriau žiurēt kaip kūdikiai ei-
nasi, negu kaip rašoma knygoj. Ne-
kurie žinovai sako, buk reikia penēt
kas tris valandas, nes esą į tą laiką
viduriai išsiluosuoja. Jei tas reika-
linka padaryt, tai rekomenduojame
pakeist dvi-valandinį penėjimą prie-
dant kas sykį po dešimtį minučių iki
bus penima kas tris valandas.

Turi savo kūdikį išlaikyt sveiką
ir stiprų. O kūdikio sveikata pilnai
priklauso maistui ir rupešūti, kurį
jam suteiki. Kūdikį reikia kasdien
maudyt ir reguliariškai maitint. Jei
negali žindyt jo, tai pabandyk Bor-
den's Eagle Pienu. Tai pirmasis
kūdikiu maistas—padarytas iš riebaus
karvių pieno ir rūpus cukro—ypa-
tingai kūdikiams. Jis gydytojų re-
komenduojamas visur del jo kokybės
ir vienodumo. Per keliatą genterkių
tūkstančių motinų išauklėjo savo ku-
dikius Borlen's Eagle Pienu. Delto,
kad jį rekomendavo draugai ir kad
jos rado jį patenkinančiu.

Perskaityk utydziai šiuos straips-
nius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-
ėčiai.

DR. TESSMER, Dentistas
306 Main Street, Worcesteryje
(virš Iver Johnson krautuvės)
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8
valandai vakare. Nedėliomis
nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310.

SEVERAS GYDUOLĖS UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA
Nuo niežtančių išberimų-
vartojant

SEVERAS ESKO
Antiseptiškas Moxis
Vartojamas nuo niežų, išberimų
ir kitokių odinės ligos.
KAINA 50c
Klaskiče pas apšiekorius.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dykai
Šita Sviestinė ir Viršelis
už 40 Leibelų
CHALLENGE PIENO

Kada perki šitas rusis Kondensuoto Pieno tai gautate brangias dovanas. Augščiau telpanti sviestinė ir viršelis yra iš geriausios išdirbystės suslęsto stiklo ir išrodo lyg butų išpauštyto stiklo. Šitą ir dar daugelį kitų brangių davoŲ apturite pirkdami mūsų pieno rūšis, kurios netik dovanas duoda už leibelius, bet taipgi yra geros, nes jas gamina didžiausi išdirbėjai pieno produktų pasauly.

Specialis Pasiuylmas
Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą, ir nuneši jį į arčiausiaj dovanų krautuvę, žemiau nurodytais antrašais, arba prisiysi mums, tai gausi Paveiksluotą Dovanų Katalogą ir ypatingą dovanų kortą, kuri skaitysis už 10 leibelų. Bus priimama tik viena tokia korta nuo vieno pirkėjo, duodančio 40 ar daugiau leibelų. Bile mūsų Dovanų Krautuvė apmokės šitą kortą su bile kitais leibeliais nuo šitų bilėšinių. Jei Tamistos mieste nėra krautuvės apmokėjimui šitų leibelų ir Ypatingos Dovanų kortos, tai prisiusk jas mums, kartu su numeriu dovanos iš Paveiksluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiusime Jums be iškaščių.

Mūsų Dovanų Krautuvė Bostone,
Prie 89 FRIEND STREET, arti HAYMARKET SQUARE
FALL RIVER, MASS., NEW HAVEN, CONN.,
14—3rd Street, 105 Temple Street,
arti Bedford Street, arti Crown Street.
BRIDGEPORT, CONN., PROVIDENCE, R. I.
193 Congress Street, 49 Aborn Street,
arti Main Street, arti Washington St.

Mes nuosirdžiai kviečiame atlankyti bile kuri virš-pamintę Premijų Stotį su ar be leibelų apžiurēt didelį ir gražią pasirinkimą visokių reikalingų ir pagrazinančių dovanų, kuriuos galite gauti visai dykai už sutauptus leibelius.

CHALLENGE BRAND CONDENSED MILK
Apsimoka Tau-pyti šiuos Leibe-lius

KUPONAS
Borden's Premium Co., Inc., 41 Hudson St., N. Y. C. Data Kovo 20, 1924 m.
Šitas kuponas turi but apmainytas į 15 dienų nuo datos ant Ypatingos Dovanų Kortos.
Vardas ..... (No. 1)
Adresas ..... (Lithuanian)

NUBAUSTAS!
ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupučio.
BAMBINO
Reg. S. V. Pat. Bura.
Matai ką jis daro!
Palauk, kuomet jį sugaus motina!
Motinos, nebauskite savo vaiku neturėjimu Bambino po ranka, kuomet jie to reikalauja. Jei jie išvemia dalį savo maisto, turi vidurių diegimą, išputimą, viduriavimą—duokite jiems Bambino be jokio atidėlojimo. Tie nemalonūs simptomai pranyks taip greitai, kaip greitai jų sistema perims šitas nepavojingas, pasekmingas vidurių palnuosutojas.
KUDIKIAI MEGSTA JI! JIE NET PRAŠO DAUGIAUS!
F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., BROOKLYN, N. Y.

Pirmas Lietuviškas Graborius
Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštyms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Trumpiausias kelias į visas dalis LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę mūsų laivuose de luxe: Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland, su I, II, ir III klasios pasažieriais ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III klasia. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
UNITED AMERICAN LINES,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover St., Boston, Mass.
arba kiti igalioji agentai.

NEW YORK-HAMBURG

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI LIETUVA
PER HAMBURGĄ PLYVĄ ARBA LIEPOJŲ
Vaziuokit visi parankiu ir tiesiu keliu Lietuvai važinodami su PLYVA aplenkia lenkt juosta (karidorių) VISA TREČIA KLESA PADALINTA I 8-nių 2-ju, 4-riu, 6-šiu ir KAMBARIUS ANT LOVŲ.
S. S. ESTONIA — Balandžio 30-tą
S. S. LITUANIA — Balandžio 30-tą

Trečios Klesos Kainos:
HAMBURGĄ \$108.50 — PLYVĄ \$106.50
LIEPŲ IR KLAIPĖDĄ \$107.00
Del laivakorėjų ir žinių kreipkitės prie savo agentų.

I LIETUVA
Pirkite laivakortes jusų giminei Lietuvoje. Kompanijos raštine Kaune, kuogeriausia prižiurēt visus keleivius.
WHITE STAR LINE
N. Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas subatą. Milžiniai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE Joint Service
WHITE STAR LINE
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.
RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankūs išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgeland, Lapland, Zealand, ir Gothland (3-čia klasia).

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE
Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, ir iš visų dalių
LIETUVOS
Savaitiniai išplaukimai. Neprilygtinai parankumai.
Mes suteikiame pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavitų). Mūsų atstovai prižiuri viską smulkmeniškai, ir keleivai yra prižiuriami iš pat vietos į vietą. Pareikalavus prisunčiam kainų ir išplaukimų surašą.
Del užsakymų ir informacijų, rašykite vietiniam agentui, arba į
Holland-American Line,
89 State St., Boston, Mass.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyto namų. Taip
PRANAS LEVERIS
Dailydė-staliojus.
gi taisy ir dalijna namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreip-
tis pas mane, po numeriu —
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

JONAS CIVINSKAS
Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, vežą anglis ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:
340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!
Parėjo naujų sampelių audkelo, dėl žieminių overkojų ir ajutų
Ateikite pasirinkt jį SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakaro
Vincas Intas & Son
15 Millbury st. Worcester, Mass.

CUNARD
Ar Manot Parsikviest Gimines į Ameriką?
Lietuvos kvotą jau yra pasibaigus, bet dabar laikas nurodytais antrašais, arba prisiysi mums, tai gausi Paveiksluotą Dovanų Katalogą ir ypatingą dovanų kortą, kuri skaitysis už 10 leibelų. Bus priimama tik viena tokia korta nuo vieno pirkėjo, duodančio 40 ar daugiau leibelų. Bile mūsų Dovanų Krautuvė apmokės šitą kortą su bile kitais leibeliais nuo šitų bilėšinių. Jei Tamistos mieste nėra krautuvės apmokėjimui šitų leibelų ir Ypatingos Dovanų kortos, tai prisiusk jas mums, kartu su numeriu dovanos iš Paveiksluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiusime Jums be iškaščių.

WHITE STAR LINE
N. Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas subatą. Milžiniai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE Joint Service
WHITE STAR LINE
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankūs išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgeland, Lapland, Zealand, ir Gothland (3-čia klasia).

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

I LIETUVA
Amerikos Laivais!
PRIVATIŠKI kambariai 2, 4 ar 6 žmonės. Geriausias ir labai įvairus maistas paduodamas švariose valgyklose. Rukymo kambaris, Moterinis Salonai, platus deniai pasivaikščioti. Koncertiniai bendai ant visų laivų. Greita kelionė į Plymouth—Southampton — Cherbourg ir Brėnch kur susisiekiama su visa Europa.
Pres. Roosevelt—Kovo 22, Bal. 19
Pres. Harding—Kovo 29, Bal. 26
Geo. Washington—Bal. 5, Geg. 6
America — Bal. 9, Geg. 10
Leviathan — Bal. 12, Geg. 13
Republic — Bal. 29, Birž. 3
Kainas, informacijas ir laivakortes gausite pas vietos agentą.
United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del
U.S. SHIPPING BOARD.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSON,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietu-
vos atstovybėj. Atlieku visus
legališkus darbus kaip Ameri-
koj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—392,
Worcester, Mass.

Jus turit teise žinot delko nuo jus reikalaujama mokēt daugiau už Kava-štai faktai

Šiandien pasaulio kavos perviršis yra stebėtinai, pavojingai, mažas. Reikalavimas yra daug didesnis už išdirbimą ir dabartinis kainų pašokimas yra to pasekme.

Pasaulinis kavos vartojimas vis auga—o kavos išdirbimas nuolat mažėja. Buvo kadaise blogi metai, kuomet kiekis kavos išdirbimo buvo labai augštas, o kokis labai žemas.

Pereitų metų kavos derlius buvo didelis, bet labai lietaus sugadintas. Šių metų derlius, kuris netrukus pasirodys rinkoj, yra apgailėtina mažas.

Taipgi, per kiek metų po karei pinigai kavos šalyse buvo nupuolę. Dabar kursas kila, ir tas reiškia, kad Suv. Valstijų doleris nuperka mažiau neišdirbtos kavos, negu pirmiau.

Kavos išdirbystė, kaip kitose industrijoje, kuomet derlius ar išdirbimas yra mažas, kainos pa-brangsta.

Ir kuomet neišdirbta kava pa-brangsta, kavos išdirbėjams lieka tik dveji atvejai—

Jis gali palaikyt gerumą ir proporcionališkai padidint pardavimo kainą, arba—

Jis gali palaikyt PARDAVIMO KAINĄ — vartodamas pigesnes rusiš kavos jam prieinama kaina.

Del QUINBY išdirbysčių pirmutinis budas išvengt kainų pakilimą buvo VIENATINIS budas.

Quinby išdirbystės buvo įsteigtos "kokybės" pamatais. Nuolat, per ištusus metus biznio augimo, mes laikėmės savo pirmutinio nustatymo niekuomet nenužemint La Touraine kavos nustatytos kokybės.

Ir todėl dabar, kuomet pirmos rusišes neišdirbtos kavos pristatymas sumažėjo ant tiek, kad žymiai pakėlus kainą, Quinby išdirbystės neabejojo, bet pirkto GERIAUSIĄ, nepaisant, kad reikėjo mokēt augštą kainą palaikymui La Touraine kavos kokybės.

Nėra budo išvengt ar panaikint reikalavimo ir pristatymo tiesų. Mes nesitikim sukontroliuot neišdirbtos kavos kainą—

BET MES GALIM SUKONTROLIUOT LA TOURAINE KAVOS KOKYBĘ, ir dabartinė kaina—yr atspindis mūsų sprendimo palaikyt La Touraine kokybę visokiose aplinkybėse — duot Amerikos žmonėms tą, ką jie visuomet gavo nuo mus praecityje, ir ką išmoko tikėtis nuo mus — KUOGERIAUSĄ.

TAI YRA VIENATINĖ IR GERIAUSIA

La Touraine Coffee

"It's the Bean"

W. S. QUINBY COMPANY

BOSTON

NEW YORK

CHICAGO

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Kooperatyviškos kredito organizacijos svietur ir pas mus.

Kooperatyviškos kredito draugystės, įsteigtos su tikslu praveist taupumą tarp žmonių ir duot kreditą, mažoms kainomis, teisingiems, sunkiai uždirbantiems įvairių pramoninių ir ukės darbininkams, kurie neturi daug pinigų, ir apsaugot tuos žmones nuo "apgavimų paskolų" laike bedarbės, ligos ir panašiuose atsitikimuose. Vietos, kurios neturi vietinių bankų arba kur egzistuojančios bankos neskolina pinigų mažoms sumoms, yra gera veita įsteigimui kredito draugystės. Tos organizacijos turi įvairius vardus, kaip tai, žmonių bankos, populiarinės bankos, kaimų bankos, taupymo ir paskolų bankos, paskolų draugystės, kredito draugystės, taupymo ir paskolos fondų draugystės, kredito ir taupymo draugystės, kooperatyviškos kredito draugystės, paskolų draugystės, paskolų ir kredito

unijos, paskolų fondo unijos, ir kredito unijos. Kooperatyviškas judėjimas Europoje yra didelis, bet čia, Amerikoje, mažas. Daugumas kooperatyviškų kredito draugysčių yra dviejų rusių; originališkai praktikuotų Vokietijoje, viena Schulze-Delitzsch buvo įsteigta tulo Hermann Schulze ir pradėjo jo gimimo miestelyje Vokietijoje, kitą įsteigė Frederick Wilhelm Raiffeisen. Schulze pradėjo savo kredito draugystę po 1848 m. bado metų. Jis organizavo biednų žmonių draugystę su tikslu pirt medegą mažomis kainomis ir parduot tą pačią medegą už tiek, kiek už ją užmokėjo. Po tam jis bandė įvest planą surinkimui pinigų tiems žmonėms, kurie pinigų neturėjo, arba duot jiems kreditą be jokių užstatų. 1954 metais jis pradėjo sistematišką agitaciją, kad įsteigt kooperatyviškas kredito draugystes arba "Kreditvereine", kaip jis jas vadino. Kaip pasekmės jo propa-

gandos, kelios draugystės, kurias jis įsteigė, žymiai augo. Tų draugysčių nariai prigulėjo prie pramoninių klišių ir turėjo krautuves, ir tos organizacijos nuveikė miestuose tą patį ką Raiffeisen atliko kaimuose.

Įsteigėjas žemdirbiškos rusišes kooperatyviškos kredito draugysčių buvo Frederick Wilhelm Raiffeisen, kuris kaip burgomistras Weyerbusch, kur buvo neprieinama vieta mažų ūkių prie Reinos, ukininku, negalinčių pragyvent po 1846—1847 metų sausmečių. 1848 metais jis organizavo kooperatyvišką draugystę, kad pardavinėt ukininkams duoną ir gyvulius. 1849 m. jis organizavo kredito ir paskolos draugystes skolinimui pinigų ukininkams su mažu nuosimėiu. Vėliau jis užinteresavo turtingesnius žmones ir pagundė skolint pinigus ir duot progą ukininkams nusipirt gyvulius, užvaisintojus ir įvairias ukinių reikmenis. Ukininkai galėjo pirtis daiktus už mažas kainas, ir paskolintus pinigus, atmokēt penkiose metinėse dalyse su mažu nuosimėiu. Nuo 1880 m. jo idėjos žymiai išsiplėtojo, kol šiandien yra daugiau Raiffeisen rusišes draugysčių, ku-

rių randasi daugiau kaimuose, negu Schulze rusišes. Tos draugystės turi kuogeriausias pasekmes. Nuostolių nuosimtis mažas. Raiffeisen draugystėje kreditoriai nenustojo nė vieno cento, nes, nes pinigai surinkta pakeliant nuosimčio ratas paskolomis, arba padidinant medegos produkcija.

Kartais sunku išaiškint skirtumą tarp tų dviejų kooperatyviškų kredito draugysčių. Schulze draugystės aprupina reikalavimus pramoninių gyventojų ir veda bankos pramonę kaip kitos pramoninės bankos, tik su mažesniu prasiplėtimu. Schulze draugystės turi daugiau valdininkų ir veikia su didesnis pinigų sumomis negu Raiffeisen draugystės. Raiffeisen draugystės užsiima paprasta bankininkystės pramonė, kurios populiarinškai vadinamos kaimų bankos. Turi tik vieną valdininką—rūkundų vedėją, kuris paprastai yra ar kaimo kunigas, viešos mokyklos mokiniojas, ar šiaip koks gerai žinomas valdininkas.

Iš Vokietijos ta idėja išsiplėtojo, kol šiandien viena arba kita draugystė randasi visuose Europos kraštuose. Paprastai Schulze draugystės pirtmesnėje šalyje, nors po

įvedimui Raiffeisen daug greičiaus augo. Raiffeisen draugystė užima pirmą vietą Austrijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Rusijoje. Luigi Luzzatti įvedė Schulze draugystę Milane, Italijoje, 1866 metais. Luzzatti vėliau tapo finansų ministru ir priemeru Italijoje. Forma mainėsi nuo vokiško pavyzdžio ir šiandien žmonių bankos kaip paprastai vadinasi Italijoje, randasi tos šalies visuose didžiuose miestuose.

1883 metais, Leone Wollemborg, vėliau finansų ministeris Italijoje, įsteigė pirmą ukininkystės draugystę. Raiffeisen draugystės žymiai augo. Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Jugoslavijoje abiejų rusių draugystės buvo organizuojamos, bet daugumas sekė Raiffeisen pavyzdį, nors valdžia davė pinigų išpašelpą. Schulze ir Raiffeisen draugystės įvestos Rusijoje, bet taip persimainė, nors ir sunku surast skirtumą. Abejos gauna pagelbą iš valdžios, ir valdžia atsargiai jas prižiuri. Sovietų valdžia stengia plėtant kooperatyvišką sistemą. Vokietijos Lenkijoje Schulze draugystė seka originališką formą. Buvusioje Rusijoje Lenkijoje Raiffeisen draugystės įsigijo, kas ir liečia Čekoslovakija, Moravija, ir Silecia.

Pirmi žingsniai įsteigt kredito draugystę Suv. Valstijose padaryta 1870 m., kuomet Josiah Quincy ir kiti žymūs Bostono vyrai prašė Massachusetts Legislaturos priimt generališką įstatymą, kuris leistų inkorporuot kooperatyvišką banką sulyg Schulze — Delitzsch plano, bet jų pastangos išėjo niekais. Pirmas judėjimas įsteigimui kooperatyviškos kredito draugystės Amerikos kontinente prasidėjo Quebec provincijoje, Kanadoje. 1900 metais Alphonse Desjardins, laikraštinninkas, pradėjo kooperatyvišką žmonių banką ties Quebec miestu. 1920 metais Quebec turėjo 106 tokias bankas. Iš Kanados idėja francuzai nusinešė į New Hampshire ir Massachusetts. Svarbu patėmyt, jog darbininkų laikraščiai Bostone įsteigė kooperatyviškas kredito draugystes Bostone.

Tas gelbėjo siuntimui žydų imigrantų iš New Yorko į kaimus. 1900 metais, Jewish Agricultural Industrial Aid Society buvo inkorporuota New Yorke. Ta draugystė bandė patraukt žydus iš miestų į kaimus. 1909 m. tas judėjimas pradėjo kredito uniją, kuri sekė Raiffeisen rusišes kooperatyviškas bankas ir tarp 1911—15 m.

buvo 19 žydiškų kredito unijų, kurios buvo pirmos kredito unijos istaigos Suv. Valstijose. 8 organizuotos New Yorke, 5 New Jersey, 5 Connecticut ir Massachusetts.

Quebec provincijoje kooperatyviškos kredito draugystės daug geriaus organizuotos negu Suv. Valstijose.

Massachusetts turi daugiausia tų draugysčių, 1921 turėjo 81; New Yorke buvo 68 draugystės 1920 metais, ir 1921 metais North Carolina turėjo 22. Daugumas kredito unijų Massachusetts randasi Bostone. Carolinoje tų organizacijų nariai paprasčiausia yra ukininkai. New Yorke kooperatyviškos kredito draugystės prasidėjo daugiausia krautuvese ir ofisuose.

Paskolos duodamos tik kuogeriausiems tikslams. Paskolos reikalaujanti turi išrodyt paskolos tikslą. Gal todėl kredito unijos netokios pasekmingos šioje šalyje. Paprastas amerikietis nenori garsintis savo privatiskus reikalus.

Suite 71. Tel. Park 7686.
Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street,
Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Rengimaisi prie suvažiavimų. Sandaros ir vietinės TMD. kuopų komisijos dirba visu įtempimu prie su rengimo abiejų šių organizacijų suvažiavimų, kurie Worcesterjy įvyks pradžioje Gegužio. Sandaros suvažiavimas prasidės Gegužio 8 dieną ir baigsis Gegužio 10. Pirmame vakare atsibus suvažiavimo delegatų priėmimui iškilminga vakarienė su įžanga \$1. Antrą vakarą atsibus prakalbos, su įžanga po 15 centų. Kalbės centro pirmininkas Lūtas, vice-pirmininkas Rastenis, išdininkas Ivaškevičius ir kiti pirmaeiliai kalbėtojai. Trečią vakarą atsibus pasilinksminimo balius, su įžanga po 50 centų. Viskas atsibus Lietuvių salėje, prie Endicott gatvės. Muzikališką dalį ir dainas išpildys kaip vakarienėje, taip prakalbose ir baliuje, muzikas Jonas Dirvelis, su Aušrelės dainininkais ir orkestra.

TMD. suvažiavimas. Gegužio 11 ir 12 dienose eis TMD. suvažiavimo sesijos, taipgi Lietuvių salėje. Sesijos prasidės nedėlios rytą, vakare atsibus koncertas ir prakalbos. Panedėlyje, ar bus koks programos, dar galutinai nėra aptarta. Suvažiavimo rengimo komisijoj yra dr. Biruta Bernotaitė, P. A. Dėdynas, J. Rautkytė ir P. Kaselis. Sandariečių suvažiavimo komisijoj yra septynios ypatos, su valdyba: pirmininku Justinas Peleckis, sekretorium Jonas Kaulakis ir išdininku Antanas Kriauciūlis. T.M.D. kuopa pastarąjį savo susirinkime gavo 17 naujų narių.

Netikri pinigai. Pačto viršininkas Healy skelbia, kad atsirado netikros penkiasdešimtdoliarinės, pa dirbtos iš penkdoliarinių, kurių viena jau pateko ir pačto įėjosna. Šitie netikri pinigai padirbti ant originalo Chicagos bankų certifikatų. Jas lengva pažinti gerai prisžiūrėjus, nes užpakalinė pusė peršviesiai žalia. Aplink paveikslą Grantomatosi išsipašę siulai, matomai prilipinti iš dviejų dalių. Parašas "secretary of the treasury" irgi ne aiškus. Kas gaunate šitos sumos pinigus vienoje lentoje, gerai pasižiūrėkite, kad ne primtumet netikrą pinigą.

Gali kilti straikai. Į Worcesterjy prieš du mėnesius atvykęs darbininkų radikalų "I.W.W." organizacijos agentas Curry, pradėjo šaukti darbininkų susirinkimus, kad surišus juos organizacijon ir paskui bendrai kovojus už pagerinimą darbininkams salygų, butent, reikalaujant trumpesnių darbo valandų ir didesnių algų. Agento tikslas pirmiausia suorganizuoti molderius, paskui mašinistus, odos išdirbėjus ir kitus. Tokių darbininkų daug turi firmos "Rice Borton & Fales", "Crompton & Knowels", "Reed-Prentice", "Worcester Pressed Steel", "Norton

Co." ir "Graton & Knights". Sako, kad susirinkimus darbininkai skaitlingai lanko ir agitatoriui pritaria. Jei šių firmų darbininkai susiorganizuotų, reiktų laukt visos eilės straikų ir riaušių.

SLA. prakalbos ne įvyks. SLA. 57 kuopa buvo pradėjusi rengti 11 dienai Balandžio prakalbas, kuriose kalbėtojum rengtasi pakviest S. E. Vitaiti, bet valdybos susirinkime viskas paio. Ap-svarščius, kad prakalbos nieko neduoda šiais laikais, diduma balsų nutarta prakalbų rengimą atdėt ne ap-rubežiuotam laikui.

Vos nepapjovė. Penkiolikos metų mergiškiai Silvia Schollard, einant skersai Butler gatvę, ją užpuolė trys šunias, kurie ją parstumė į pusyną, sudraskė jos drabužius, apkandžiojo, o kai-rūjį petį ir pusėtinai apgraužė. Gal būtų ją ir papjovė, bet praeinanti moteriškė, su lazda šunis nuvijoj ir taip nelaiminga mergiškia likosi išgelbėta.

Štai Jusų Farma!

Nepraleiskit šią progą—mūsų lietuvių ukinkų kolonija prie laivų prieklauskos, arti didelio miesto Ludington. Puikiausia apielinkė visoj Michigan valstijoj, geriausi marketai; produktų išsiuntimas kainuoja trečdalis pigiau negu ant geležinkelio, už-tai ukinkikai turi gerą pelną už savo produktus. Čia žemės labai derlingos ir galima pigiai pirkt.

40 akry, geri budinkai, gera žemė, 4 karvės, 2 arkliai, 300 vištų, 30 ančių, mašinos, padargai, viskas už \$4200, įmokėt \$3000, 12 akry sodo, 6 akrai miško, upelis bėga per ganyklas.

40 akry, molis, sunki žemė, maišyta su juodžemiu, 2 malai į miesta, geri budinkai, ant cementinio kelio. \$2800, įmokėt \$1800.

80 akry, geri budinkai, gera žemė, 6 akrai sodo, 8 akrai miško, 6 karvės, 4 arkliai, 2 kiaulės, 100 vištų, mašinos, sekla, viskas \$4500, įmokėt \$2000.

160 akry, geri budinkai, gera žemė, 10 akry sodo, 10 kambarių stuba, 6 karvės, 4 arkliai ir kiti gyvuliai, mašinos, viskas \$8900, įmokėt \$3000. 80 akry, 8 akrai miško, 2 akry puikio ežeruko, 6 akrai sodo, 1923 Jackson automobilis vertas \$1000. 2 žinūn atlieka visoki darba, 2 arkliai, 3 karvės, 1 kiaulė, 60 vištų, mašinos, viskas geras. Senas žmogus 93 metų, parduoda pigiai už \$7000, įmokėt \$3000. Verta \$9500. Klauskitės pas

P. D. ANDREKUS,
BOX 107, PENTWATER, MICH.
(11-12)

PARSIDUODA

PAJESKAU savo pusbrolio Antano Vasiliausko ir pusseserių, Onos, Liudovikos ir Barbaros Vasiliauskaičių. Pačina iš Eidintų kaimo, Batakių valsčiaus, Tauragės apskrities. Apie 12 metų atgal gyveno mieste Adelaidė, Amerikoj, o dabar nežinia kur. Jie patys, arba kas kitas duokite žinia, adresu:

Kazimieras Remeikis,
797 Bank st., Waterbury, Conn.
(12-13)

Jie yra GERI!
Pirk šiuos Cigaretus ir tau pyk pinigais!

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

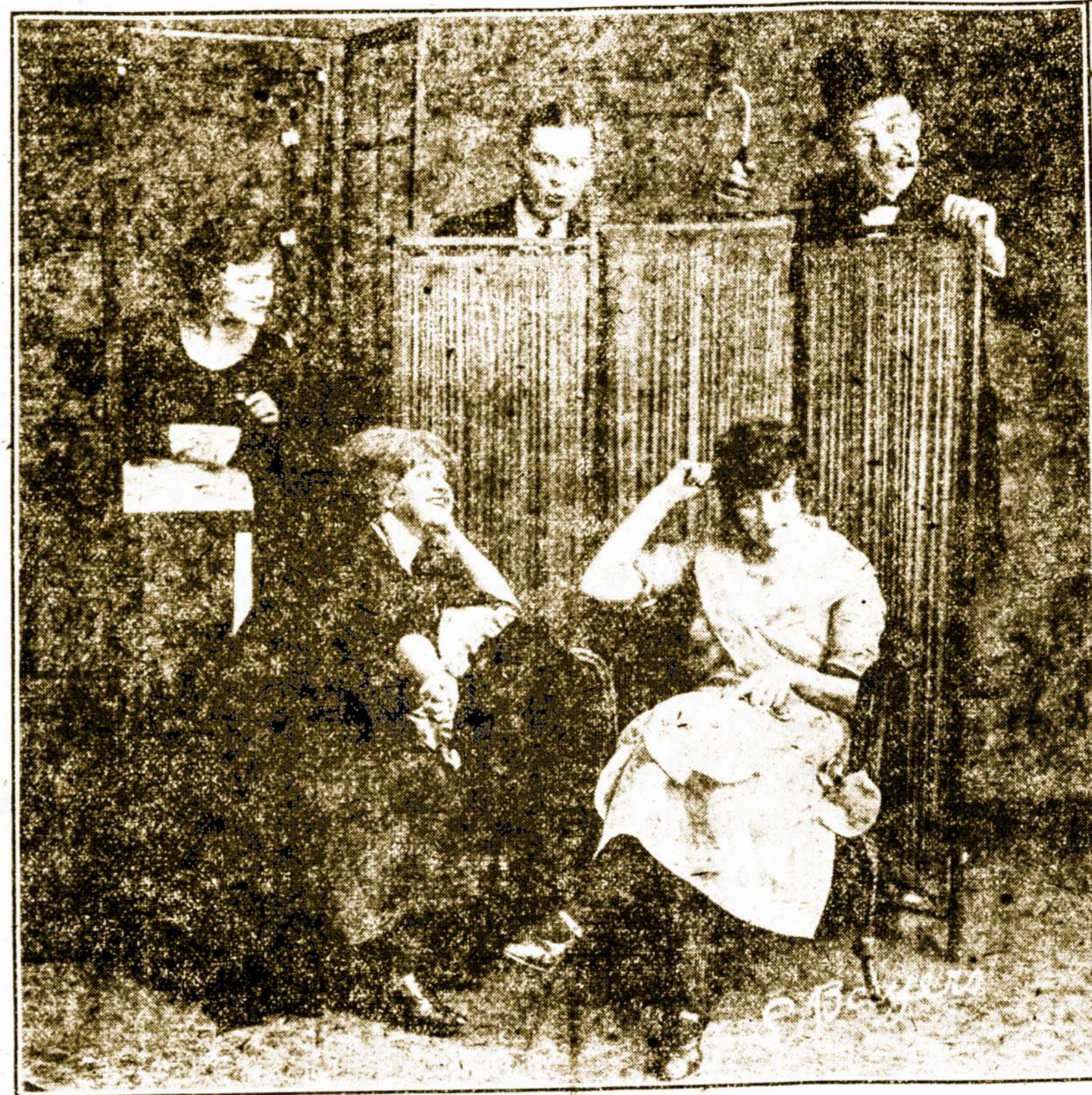
TEATRAS IR KONCERTAS

"Uošvė į Namus Taikos Nebebus"

RENGIA A.D.P.L.S. 31 KUOPA IR A.L.D.L.D. 11 KUOPA
NEDELIOJE, 23 DIENĄ KOVO (MARCH), 1924 M.

PRADŽIA 7:30 VALANDĄ VAKARE.
Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott Street, Worcester, Mass.

Siam visam vakarui akompanuos Marijona Meškienė.

Viena iš scenų komedijos, "Uošvė į Namus Taikos Nebebus." Motina mokina savo dukterį, kaip prigaudinėt vyrą, o vyras su dėde pasislėpė, viską girdi.
IŽANGA TIK 35c. ir 50 CENTŲ.

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!

ARTI ŠV. VINCENTO Igonbučio. Gražūs 3—tenementų 18 kambarių namas, visi intaisymai, šiluma dviejose gyvenimūose. Kaina \$14000, įmokėt \$3000.

ARTI QUINSIGAMON, 15 kambarių 3—tenementų namas. Gesas, maudy-nės. Didelis plotas žemės. Kaina \$7500, įmokėt \$1500.

MILLBURY STREET, 12 kambarių 3—tenementų namas. Kaina \$5500, lengvos išlygos.

SO. WORCESTER, 15 kambarių 3—tenementų namas. Elektra, maudy-nės. Kaina \$8,200, įmokėt \$2000.

PELNINGAS INVESTMENTAS, 8—tenementai po 6 kambarius, elektra, maudy-nės. Randų \$2400 per metus. Kaina \$22,000, įmokėt \$3000.

60 AKRY FARMĀ, arti Worcesterio. Virš 30 akry dirbamos žemės, restas miškas, ganyklos, eGri budinkai, žema kaina už cash, arba galima mainyt ant namų mieste ar ant mortgociaus.

NOREDAMI parduot namus, arba farmą, ar gaut pasiskolint pinigų ant pirmo, ar antro mortgociaus, kreipkitės pas mane.

A. BLAZYS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

SIUVEJA

Šiuomi pranešu moterims ir merginoms, jog atidariau moteriškų drapavų suvyklą. Darbą už-tikrinama. Už atsilankymą siuvi-mo reikalais, iškalno tariu ačiu.

J. T. VAITKIENĖ,
201 MILLBURY STREET,
Tel. Park 7786.
(12-14)

Parsiduoda namai.

NAMAS 3 tenementų 6—6 kambarių, maudy-nės, elektra, gesas. Kaina \$9000, įmokėt \$2000.

NAUJAS NAMAS su garadžium; namas 3 tenementų 5—5—5 kambarių, visi su naujaisios mados įtaisymais. Kaina \$9800.

NAMAS 6 tenementų, visi moderni-ki įtaisymai. Kaina \$15000, įmokėt \$3000.

NAMAS 3 tenementų 4—4—3 rūmų, didelis kiemas. Kaina \$4600, įmokėt mažai reikia.

NAMAS 2 tenementų, 2 storai ir gar-džiūs. Kaina tik \$11000, įmokėt mažai.

PAJESKOJIMAI.

PAJIESKO Antanina Vladičkaitė — Bujauskienė, savo vyro Juozapo Bujausko, kilusio iš Marijampolės, iš-keikavusio Amerikon 1914 metais iš-Danijos. Pirmiaū jis gyveno Custon, Minn., bet dabartinis jo adre-sas nežinomas. Kas žino kur jis da-bar gyvena arba gali suteikt apie jį smulkesniū žiniū, yra prašomas pra-nešt jo žmonai sekanciu adresu.

Litauisk Konsulat, Bernstorffavej,
4, COPENHAGEN V. DANEMARK.

REIKALAVIMAI:

REIKALINGAS kriaučius prie vyriš-ko darbo, naujus siūt, ir senus tai-syt ir prosyt. Turi būt geras kriau-čius. Atsiskaikit greit.

M. ROMAN,
30 Ward Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA grosernė ir bucernė lietuviuis apgyventoj vietoj, arti bažnyčios. Parduosiu bž pigiū kai-ną, pagal susitarimą. Pasiklauskite AMERIKOS LIETUVIO OFISE,
15 Millbury st.

REAL ESTATE.

Kurie manot pirkt sau namą del gyvenimo arba uždabio, ateiokit pas mane. As Jums parodysiu kiek as turiu stubų ant pardavimo is kurių galēsit isirinkti sau tin-kamą namą arba ukę.

J. P. VAITKUS,
201 MILLBURY STREET,
Tel. Park 7786.
(12-14)

KILA IŠGYDOMA

Su Stuardo Plapao Paduškai-tė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškai-tė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kijos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta neušlenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokiu diržų ar sprendziū neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pi-gi. Jokio nesmagumo darbe neturēsi. Gauta aukso meda-lius. Mēs prisijūsim, kà sakome, atsiūsim jums išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

APTIIEKA
Vienintėlė Lietuivio Vaistinyčia.

Visų daktary Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Pas mus galima gaut gyduoliū nuo visokiū ligū. Norėdami suėdyt pñigus ir sveikata, visados krėpkitės i mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai ra-šykite, o mes prisijūsim reika-lingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

J. KAMARAUSKAS
STIPRIUASIS SUNUS LIETUVOS!

JUOZAS KAMARAUSKAS ristikas čam-pionas, risis su lenku čampionu FRANK KRO-STANSKI iš Montreal, Canada, sveriantis 225 svarus, vadinas sunkiosios vogos ristikas. Lenkas ritosi su didžiausiais pasaulio ristikais — čampionais ir visada laimėjo ristrynes. Ristrynės įvyks

KETVERGE, KOVO 27 DIENĄ,
MECHANIC'S HALL
Pradžia 8 val. vakare.

JUOZAS KAMARAUSKAS risis pirmą kartą Worcesterjy su lenku. Ikišiol JUOZAS KAMARAUSKAS pergalejo kiekvieną savo oponentą, tikime, kad ir šį sykį pasiseks mūsų tautos milžinui laimēt. Pereitą Spalio mėnesį, Wilkes-Barre, Pa. JUOZAS KAMARAUSKAS parmetė vieną iš stipriausių lenkų ristikų WLADEK ZBYSZKO i 17 minutų, ir nuo to laiko pripažino JUOZĄ KAMARAUSKĄ kaipo vieną iš stipriausių vyrų pasauly. Šiomis dienomis JUOZAS KAMARAUSKAS pergalejo IVAN VALKOV, rusų liutą ir CAROL VOGOL, vokiečių meška, kuris sveria lygiai su Kama-rausku — 230 svarų. Ristrynės buvo šv. Jurgio svetainėje, Newark, N. Y.

JUOZAS KAMARAUSKAS yra labai gra-žiai nuaugęs ir puikiai išsilavinęs imtynėse. Jis turi milžiniškai didelę krutinę, nei vienas iš ristikų neturi tokios krutinės kaip Juozas Ka-marauskas. Kaip vienas anglų laikraštis sakė, kad "nėra kito tokio žmogaus pasauly, kuris bu-tų taip subudavotas kaip Juozas Kamarauskas." Jo krutinė 56 colių, o muskulų 19 colių.

JUOZAS KAMARAUSKAS dar jaunas vy-ras tik 26 metų amžiaus. Jis kasdien prakti-kuojasi ir kasdien vis eina stipryn. Jau šiandien JUOZĄ KAMARAUSKĄ niekas negali per-galēt, o kà jis galēs už penkiū metų? Kaip jo menedžerius sako, tai JUOZAS KAMARAUS-KAS ne tik Lietuvos milžinas, bet PASAULIO MILŽINAS.

J. KAMARAUSKAS paeina iš Lietuvos šilelių kaimo, Baisogalos parapijos, Kedainių apskrīčio. Reiskia Juozas Kamarauskas yra ki-lęs iš šventos žemaitijos, ir kurį jis tik palau-žo savo žemaitiškoms rankomis, tas jau jo ven-gia.

Lietuviai, nepraleiskite progos nepamatę mūsų tautos milžino JUOZO KAMARAUSKO. Tikietus pasipirkite iš kalno, tai gausite gerą sėdynę. Tikietus galima gaut sekanciose vietose:

"A. Lietuivio" ofise. American Dry Goods, Pas J. Adoma-vičia, 136 Millbury st. Pas Vaitku, 201 Millbury st. J. Kairio Restorante, 32 Millbury st. Pas F. Grinskių, Vernon Lunch, 4 Millbury st. ir Vyčių name.
TIKIETAI: 50c., 75c. \$1.00 ir \$1.50. WAR TAX MOKAMA ATSKIRAI.